

Paul-ñum Sivulliich Tuyuutai Corinth-agmiunun

¹ Uvaña Paul, aglaqatiqaqtuña Sosthenes-mik aniqatiptiknik. Agaayyutim piksraqtaagigaaña uqqiraqtaupluna pigiplugu Christ Jesus.

² Tuyuqtuña ukuniña tuyuutinik ilipsitñun Corinth-miittuanun, ukpiqtuanuruanun Agaayyutmun. Iñugiliutigaasri Agaayyutim ipqiqsipkaqhusri Christ Jesus-kun, ilagiplugich iñupayaat nanipayaaq agaayusuuruat atannaptiknun Jesus Christ-mun ilaisaptuuq Atanigikkañatnun.

³ Uvvatuq Agaayyutim aapagikkapta suli Jesus Christ Atannapta ihuaqqutillañniagli si suli tutqik-silusri.

Ikayuusriasi Ukpiliqapsi Christ-mun

⁴ Ataramik quyasuugiga Agaayyun pisigiplusi, atakkii ihuaqqutigaasi Christ Jesus-kun.

⁵ Piqataullaptikni Christ-mi ikayuusi-aqaqtusri atqunallapiaq supayaakun, uqautriñipayaapsigun suli ilitchugillapsigun.

⁶ Uqaliq Christ-kun nalupqinaiqsuq ilipsitñi, atakkii iñuutchisi atlaññuqhutin,

⁷ piqaqhusri qanusripayaamik aatchuutaanik Ipqitchuam Irrutchim, utaqqilipsitñi sagviliksrañanik atanipta Jesus Christ-ñum.

⁸ Ilaan qaunaginiagaasri ukpiqsriñapsigun isruanunaglaan, patchisaillusriasriñ aggiqpan ataniqput Jesus Christ atanniityağuni iñupayaanik.

9 Agaayyun tuniqsimaruq tuqłuqtigikkaqsi piqatautquplusi iğñiğmiñun Jesus Christ-mun atannaptiknun.

Atinjirrutinjich Ukpiqsriuat

10 Aniqatiumaan, injiğipsi sanñiqalħagun atanipta Jesus Christ aniqusrimaaquplusri avgummataiqusri lu suli atausinñuqatigi quplusri isrummatipsitñi surağalħapsitñi lu.

11 Aniqatiumaan, iħanisa iñuich Chloe-ñum iħaiñ nalupqinaiqługu uqautigaatña qapiqsigiutrağniplusi [tillisaipsigun uvamniñ].

12 Nipliutigikkañat uvamnun itnauvva, iħasi uqaqtut “Paul-kuaqtuña,” atlat “Apollos-kuaqtuña” naagaqaa “Cephas-kuaqtuña” naagaqaa “Christ-kuaqtuña.”

13 Qanuq pivisi? Christ avgumayumiñaitchuq! Uvaña Paul, aasriñ kikiaktuutrauyumiñaitchuña pisigilusri. Uvvasuli, paptaakkaungitchusri maliguaqsiutisukhusri uvamnun!

14 Paptaagikka Crispus-lu Gaius-lu, aasriñ quyagiga Agaayyun paptaagingiħiğa atlamik nallipsitñik.

15 Kiñauñiñaañi nipliğumiñaitchuq paptaakkauñiluni attapkun maliguaqsiutisuguni uvamnun.

16 Aa, paptaagigaluaqmiuña tupiqatiniñik Stephanas-ñum, aglaan atlakun naluruña kimik paptaagitniħimnik.

17 Atakkii Christ tiliñgitchaaña paptaaqsiyaquluña aglaan quliaqtuağitquplugu tusraayugaagiksuaq. Quliaqtuağigupku tusraayugaagiksuaq puqiutaagun iñuum, ilipsi

aglaktmatun, tarra Christ-ŋum tuqułha sannigutami ilumun sanŋiqağumiñaitchuq.

Agaayyutim Qiñiğnaqtitkaa Sanŋiñi Puqiutniłu Christ-kun

¹⁸ Quliaqtuaqalıq tuqułhagun Christ-ŋum pisigiplugich iñuich killuqsautinich suutnaungitchuq tamatkunuja tammaummiruanun, aglaan taamna quliaqtuaqalıq sanŋigigaa Agaayyutim uvaptiknun anniqsuumaqtuanun.

¹⁹ Atakkii aglausimaruq Agaayyutim makpiğaañiñi itna,

“Puqiutaat isrumaturuat piyaqquğisigiga,
suli piiqsillugich kanjicsimalhat
ilisimaniraaguuruat.” *Isaiah 29:14*

²⁰ Taamna taatniinniçpan suniağniçpat isrumaturuat iñuich? Suniağniçpat puqiksaat ilisautrit? Suniağniçpat tamatkua qapiqsailiralguruat? Agaayyutim nalupqinaiguugaa puqiutaat nunam iñuiñ puqiillapiahat.

²¹ Agaayyun ilumun isrumaturuaq ilisimaniqsuq nunam iñuiñun ilitchuğiyumiñaisilaagmiñik inmiñ puqiutmiktigun. Taatnamik Agaayyutim sivunniğniğaa anniqsuğiaqługich iñuich ukpigikpatruñ tusraayugaagiksuaq. Taamna tusraayugaagiksuaq suuknaungitchuq iñuñiñun nunam.

²² Jew-ŋuruat iniguurut nalupqinaigutitquplutin quviçnaqtuanik, Jew-ŋuñitçuatli kiggutiçatlasrukħutin puqiutmiktigun.

²³ Aglaan uvagut, quliaqtuağigikput Christ kikiaktuutrauplugu. Taatnasriq quliaqtuaqalıq Jew-ŋuruanun piñailutağiniğaat aglaali Jew-ŋungitchuanun kinnauniğautaniqsuq.

24 Aglaan Christ-kun Agaayyutim qiñiqtitkaa sanñiñi puqiutniñu tamatkununa Agaayyutim tuqlukkanñinun, Jew-nugaluannañgminj suli Jew-nungitchaluanñañgminj,

25 atakkii kinnauniñgutaan Agaayyutim isrumatutluktug iñuñniñ, suli sayaiñha Agaayyutim sanñiqatluktug iñuñniñ.

26 Aniqatiumaan, isrummatigisiun qanusriu-tilaaqsi tuqlukkaukapsi ukpiqsriuatquplusri, iñugiaktuat akunnapsitñi isrumaturuanñungitchut analatchisiqangitlutiñlu umialguruanñungitlutiñlu.

27 Agaayyutim piksraqtaaginigai puqiitchuanj nunam qanugviiquplugich isrumatuniraaqtuat. Taatnatun Agaayyun piksraqtaaqtuq sayaitchuanñiñik nunam kannutchtactitchaqlugich sayakturuat.

28 Aasriisuli piksraqtaaginigai iñuich kamanangitchuat marrumani nunami nağğugikkauruatlu suungillağugititchaqlugich kamanagniraağuuruat iñuich.

29 Taatnamik kiñanniiñ iñuk uqavi-gaagumiñaiññiqsuq Agaayyutim sivuğaan.

30 Agaayyutim atausriñnuqasiutipkağasri Christ Jesus-mun, puqiutiguqtuaq uvaptiknun Agaayyutmiñ. Agaayyutim qiñiqtitkaa puqiutni Christ tuqupman piqutigipluta anniqsugiaqhuta. Tumigiplugu taamna Christ Agaayyutim nalaunñasripkağaatigut suli iñugiliutipkağaatigut Agaayyutim ipqiqhuta suli tasuğaatigut killuqsautaiqhuta.

31 Taatnali aglausimaruatun Agaayyutim makpiğaanani, itna, “Iñuum uqavigaagukkumi kamaksruğliun atangum iñiqtaña.”

2

Tusraayugaagiksuaq Christ-kun Sanniġutami

¹ Aniqatiumaan, uvaṇa tikitqaaqama ilipsitñun quliaqtuaġigiga Agaayyutim tusraayugaagiksuaṇa nalupqinaiqługu atusunaqnaṇa uqalıġnik kaṇiqsitłaisapsitñik.

² Sivunniqsuṇa nayuutiłamni ilipsitñi quliaqtuaqagukłuṇa Jesus Christ-łhiñamik tuqqutaułhaniglu sannigutami.

³ Ilipsitñi itnama sayaitchuṇa, iqsipluṇalu suli uuliksipluṇa.

⁴ Quliaqtuaqama maliksuaqusaangitchipsi iñuich puqiutaatigun, aglaan uvapkuaqługu Ipqitchuam Irrutchim uqautigaasri nalupqinaiqługu sanṇiñi.

⁵ Quliaqtuaqtuṇa taatna ukpiqsritquplusri Agaayyutim sanṇiagun puqiutigingisaṇatigun iñuich.

Agaayyutim Puqiutaa

⁶ Iisautrisuugaluagmiugut isrumattutmik Agaayyutmiñ qatqitchuanun ukpiqsriłigmikni. Aglaan tamanna isrumattun ingitchuq ukpiṇaitchuaniñ naagaqaa sivulliuqtaiñiñ nunam suksraungigñiaqtuaniñ.

⁷ Aglaan isrummattun uqautigikkaqput Agaayyutim nalunaqtuaq isrummattutigigaa iñuich nunam kaṇiqsitłaisaṇat. Agaayyutim sivunniutigigaa, sivuaniimma nunamik iñiqsigaluaqani, piqatautlasriñiaġnipluta ilaan kamanautmiñi.

⁸ Nalliataunniñ marruma nunam aṇalataisa kaṇiqsimangitchaat, takku kaṇiqsimaniġumitruṇ

kikiaktuutinayaitchaat ataniq Jesus Christ
kamanautiqaqtuaq atriplugu Agaayyun
piqaqmatun.

⁹ Aglausimaruq Agaayyutim Makpiġaanani taap-
kunuuna kaŋiqsitłaitchuatigun, itna,
“Sut iñuum tautuksimaisaŋi
unniñ tusraamaisaŋi
unniñ isrummatigitłaisaŋi,
taapkua Agaayyutim itqanaiyaġai tamatkununa
piqpagirimiñun.” *Isaiah 64:4*

¹⁰ Aglaan Agaayyutim satqummigñigai
uvaptiknun Ipqitchuakun Irrutchiġmigun.
Ipqitchuam Irrutchim iłisimagai supayaat, suvaluk
nalunapiġataqtuat Agaayyutim pigikkaŋi.

¹¹ Atakkii kia-unniñ iłisimaŋitchaa isrummataa
atlam iñuum. Kisimi iñuum irrusrian iłisimagaa
isrummatni. Taatnatun kia-unniñ iłisimaŋitchaa
pigikkaŋi Agaayyutim kisimi Irrusrian Agaayyu-
tim.

¹² Ukpiqsriruagūqapta akuqtuiñġitchugut irrusri-
anik nunam iñuiñ, aglaan Agaayyutim Irrusria
aggigñiqsuq uvaptiknun iłitchuġitqupluta iluqaitñik
Agaayyutim akiilaanik aatchuutaiñik uvaptiknun.

¹³ Uqaqapta Agaayyutim nalunaqtuananik
uqanġitchugut iñuich puqiutaatigun aglaan
iłisausriaptigun Irrutchimiñ, aasriñ Ipqitchuam
Irrutchim satqummigñigai iłumutuuruat
nalupqinaiqługich iñunun piqaqtuanun
Ipqitchuamik Irrutchimik.

¹⁴ Iñuum piqanġitchuam Ipqitchuamik
Irrutchimik tunḡaviqaqtuamlu isrummattutmiñun
kaŋiqsitłaitchai sut Agaayyutim Irrusrian
satqummikkaŋi. Tamatkua isrumatuitchuanurur

ilaani, atakkii kisimi Ipqitchuam Irrutchim puttusripkañigai.

¹⁵ Iñuum puttusripkairiqaqtuam Ipqitchuamik Irrutchimik kanjqsitlasrirañigai supayaat, aglaan atlat iñuich atanniyumiñaitchut ilaanik atakkii kanjqsitlaitchaich sut ilaatun.

¹⁶ Atakkii Isaiah-unniñ sivuniksriqiri apiqsru-aniktuq, itna,

“Kiami ilisimavaun isummataa Agaayyutim,
suli kia ilisautitlavaun?” *Isaiah 40:13*
Aglaan Ipqitchuamik Irrusriqaqtugut ilisimapluta
isummataanik Christ-ñum.

3

Agaayyutim Savaktaağru

¹ Aniqatiumaan, uqautrilguitchuña ilipsitñun uqautripmatun iñunmun irrutchikuagiaqtuamun. Uqaqatigiqqaqapsi iñuuniağaqtusri puqiu-tipsigun iñuktun kanjgruaqaqtuatun sulianiqammiuratun ukpiqsriñigmiñi.

² Iñisauttutiga miluñhiñatun ittuq niqipiatun ingitluni takku isilğaguqsimaitlusrisuli kanjqsitlaitlusriñu. Pakmaunniñ piyumiñairgaqtusri,

³ takku ukpiqsriruanğaluanğapsi kanjgruaqtaqaqtusrisuli iñuuniaqhusriñu iñuktun ilisimanğitchuatun Christ-mik. Killuqsrisiqagupsi avatmun uqavaağutilusriñu kanjgruaqtaqaqtusri suliaullasriqaqtusri iñugruñiatun.

⁴ Tarra ilari nipliqsuq, “Paul-kuaqtuña,” sulianatnatsuli “Apollos-kuaqtunjali.” Taatnagupsi kanjgruaqtaqağniqsusisuli.

5 Uvva kisuuniqpa Apollos naagaqaa kisuuniqpa Paul? Apollos uvaŋalu savaktaulhiŋaqtuguk aasrii tumigiplunuk ukpiqsriaqsipluŋsri. Agaayyun qaitchiraqtuq uvaptiknun savaaksraptiknik iŋnullaanuŋpluta.

6 Quliaqtuaqama iŋuktun nautchirriiruatuŋ ittuŋa, Apollos-suli iŋuktun imaqtigiruatuŋ ittuq. Aglaan Agaayyutim naupkaŋaŋigaa ukpiqsriŋiqsi.

7 Iŋuk nautchirriiruaq iŋuglu imaqtigiruaq qulliungitichuk. Kisimi Agaayyun qulliuruq atakkii naupkairaqtuq.

8 Uvva iŋuk nautchirriiruaq suli iŋuk imaqtigiruaq atiruk savautriŋhakni, aasriiŋ iŋmikkullaa akuqtuigisiruk akiŋŋaktaaksraŋmiknik savaallaamiktigun.

9 Agaayyutim piqatigiiksitluta savaktigigaatigut. Ilipsiŋi Agaayyutim nautchiivigigaasri. Uvvasuli Agaayyutim tupiŋipmigaasri.

10 Isrumaturuatuŋ tuppiuqtituŋ, malikŋugu iŋuaqqutaa Agaayyutim uvamnun, inillakkiga nappaivik ukpiqsriŋlipsitŋun. Atlat nappairut qaanun taavruma nappaiviliutauruam, aglaan iŋnullaa qaunagiruksrauruq qanuq nappaisilaagmiŋik.

11 Taamna nappaiviliutauruaq ilipsitŋi Jesus Christ-ŋuruq-tarra. Kiŋaunniŋ iŋuk iliriniangitichuq atlamik naagaqaa pitlukuamik nappaiviŋmik taavrumakŋa nappaiviliutauruamiŋ.

12 Kiŋa iŋuk nappaitlaruq taavrumuŋa nappaiviŋmun atuŋlugich akisuruat sut maqutlaitchuat naagaqaa atuŋlugich akiisuurat sut maquyaruat.

13 Iŋupayaam savaaŋa satqummigŋiaqtuq

nalupqinaiglugu uvluanı atanniiviksram. Taavrumani uvlumi iñullaam savaaņa uuktuakkaugisıruq iknikun iłitchugıpkaglugu qanutchiutılaaņa.

14 Tarra ikniğum ikingitpagu iñuum nappakkaņa nappaiviliutauruamun akuqtuıgisıruq akılıusiaksrağmiñik.

15 İknığum ikiniaqpagu iñuum nappakkaņa nappaiviliutauruamun taavruma savaaņa suksraungıgisıruq, aglaan annıqsukkaugisıruq tigulikkaupmatun ikualaruamiñ ikniğmiñ.

16 Nalupqinaitchuamik puttugsrimarusri Agaayyutim iñuutilaanañanik ilipsitñi. İttusri ilaan agaayyuvikpañatun tupqatunlu, suli Agaayyutim İrrusria nayuutipluni ilipsitñi.

17 Kia iñuum piyaqqugumiñ taamna Agaayyutim agaayyuvikpaņa, Agaayyutim suksraungıgñiagmigaa taamna iñuk. Atakkii Agaayyutim agaayyuvikpaņa ipqitchuanuruq. İlipsiasriiñ Agaayyutim agaayyuvikpagigaasri.

18 Kiñañniñ sagluqinani inmiñik. Kiñapayaaq akunnapsitñi isrumatunıraağuyumi marrumani nunami iłitchugıqqaagliñ naluluqtilaani puqiu-tinikkumauqli isrumattutaanik Agaayyutim.

19 Atakkii puqiutaat ukpinaitchuat suñıllaurut Agaayyutmi. Agaayyutim Makpiğaanani aglausımaruq, “Añurağigai isrumatunıraaqtuat iñuich pitqıksuğautaatıgun.”

20 Aasrii aglaksımapmiuq, “Agaayyutim ilisimagai isrumatunıraağuuruat isrummatinich suksraungısılaañat.”

21 Taatnamik uqaviutiqaqasri iñuktıgun, atakkii

iluqaisa pigigisi—

²² Paul-lu, Apollos-lu, Cephas-lu, mannalu suli nuna, iñuukiglu suli tuquiq, pakmalu ittuat suli tikitchumaaqtuat aquagun—iluqaisa pigigisi.

²³ Aglaan ilipsi Christ-ñum pigigaasri, Christ-aasriiñ Agaayyutim pigigaa.

4

Christ-ñum Uqqiraqtai

¹ Taatnamik iñuich isrummatigiraksragigaatigut savaktauniluta Christ-mun suli Agaayyutmun qu-liaqtuaquniluta nalunaqhutin ilumutuuruaniñik.

² Aasriiñ niguginaqtuq iñuum savaktauruam tuniqsamaruksrautilaaja savaamiñi.

³ Qanutchiupluna savaktauvik? Suginqipiagiga sivunnigağupsitja unniiñ atlat iñuich pikpatja. Sivunniganğitchunaunniñ uvamnik.

⁴ Ilisimagiga killuliqingiğiga, aglaan taamna nalupqinaigutaunğitchuq patchisailaanuniluna. Taamna atanniqsuiñiaqtuq uvamnik, ilaa Atanguruuq Agaayyun.

⁵ Taatnamik uqaqasri iñuk patchisaunilugu sivuani atangum aggigviksrajan. Sagvigisigai iluqaisa iriqsamaruani taaqtuam suli salapqiglugich iñuich nalunaqtuakun sivun-niugutinich. Taraniasriiñ Agaayyutim iñullaa nangagisigaa.

⁶ Aniqatiumaan, pisigiplusri uvamniglu Apollos-miglu atrikusautiqagtuna. Iłitchitqugipsi uvaptikniñ kamasraaqniktuksraungiññiplusri iñunmik nakuqsitluglugu atlamiñ iñunmiñ

akunnapsitñi, tuvraglugich ilisauttutigikkaña aglausimaruaq Agaayyutim makpiğaaniñi.

7 Naaga nakuutlukkasugivich atlaniñ? Supayaaq pigikkan aatchuusriagigiñ Agaayyutmiñ. Aasrii akuqtuağiniğupku suvaata uqavigaaqpich piññaaktağipmatun ilipluğu?

8 Isummatiqagñiqsusri piqaaniñniplusri supayaamik. Aatai, umialgunivisi! Isummatiqagñiqsusri aňalatitun iliplusri kamanatlunniplusri uvaptikniñ ilisautrihiptikniñlu. Ki aňalatchisitichi. Taatnaaniñniğupsi uvaguttuug aňalatchiqatautlasrihiññaupmiugut ilipsitñi.

9 İlaatni isumaraqtuña Agaayyutmun inillañnipluta uqqiraqtauruaguut nikanagaqtuatun ilipluta. İrrutikkaurugut savvaqluktitun tuqqutauyasriruatun iñupayaat takkuatni, qiniqsittaaliutipluta isragulinun iñununlu atunim.

10 Kinnaurugut Christ pisigiplugu, aglaan ilipsi apai qanutun ilisimmatiqagñiaqpat Christkun! Uvagut sayaitchugut, aglaan ilipsi apai sayaktuniaqpat! Nangagñiapayukmiragigaasri, aglaan uvagut nagğugikkaurugut.

11 Pakmanunaglaan niğisuksiurugut imiğuksiuplutalu, atnuğaaluktuqmiugut, aňallaqluktakkaupmiugut, aimmiuraagviitmiugut,

12 iñuuniurağniaqmiugut sakuukhuta argaptiknik. Uqamaqluutraukapta piliusriaqaquragigivut; naglik-saaqtitaukapta iglutugagigivut;

13 sanutmatigut ihuaqqtiragigivut. Pakmanunaglaan iñuich iligaatigut suaqluqağviatun nunam, suli iñupayaam igitchivigiragigaatigut puyaagrupayaamik liilaa.

14 Kannusraaqsangitchipsi aglakama tamatku-niŋa, aglaan isilgiqsugukkipsi piqpaksripmaptun qitungamnik.

15 Iisautriqaŋniġupsiunniñ Christ-kun kisilgunaitchuanik piqalhiñaqtusri atautchimik iñunmik ittuamik aapaupmatun ilipsitñun. Christ Jesus-kun aapagiliutigipsitŋa ukpiqsriaqsikapsi quliaqtuaqqaqama tusraayugaagiksuamik Christ Jesus-mik ilipsitñun.

16 Taatnamik pitchuksaagipsi tuvraqupluŋa.

17 Ikayuġukhusri Timothy tuyuġigiga ilipsitñun, iġniġipmatun piqpagikkaġa sulituniqsimaruaq Agaayyutikun. Itqaqtinniaġaasri qanuq iñuuniakhamnik Christ Jesus-kun suliiisautigikkamnik ukpiqtuanjuranun agaayyuvinjñi naniliqaa.

18 Ilasri arguanauraagtut tikiññiangiññasrugipluŋa ilipsitñun.

19 Aglaan akuniisruŋaqnaŋa tikiññiaġipsi, Agaayyutim pisuligikpagu. Iitchuġiniagitka arguanaruat iñuich qanuq uqaguutilaanatnik sanŋiqaqmagaŋatniglu Agaayyutmiñ.

20 Agaayyutim iñuk aŋalatnamiuŋ uqautchiñhiñakuunġitchuq aglaan ilaan sanŋiagun.

21 Susukpisimi? Utlauditquvisikŋa tatapsaġiaġusri, naagaqaa piqpaksriñkun piisaanġiñkunlu?

5

Atlatuŋhat Ukpiqsriuat

1 Uqautigipmigaat sayuñaliq akunnapsitñi iñuk atugaqaqsimanipługu aapami nuliañanik. Jew-ñunğıtchuatunniñ ilitqusriğiginğitchaat taatnasriq atlatuñiq.

2 Suvaata arguañavisi? Aliasruutiqaqtuksraugaluaqtusri ilipsitñik. Anitchiunğ taamna iñuk atlatuqtuaq akunnapsitñiñ.

3 Uvaña nayuutingitchaluaññağma ilipsitñi timipkun, nayuutiruña irrutchipkun. Atannianikkiga taamna iñuk killiqiri. Atannigiga nayuutipiaqmatun ilipłuña ilipsitñi.

4 Katigupsi atqagun atannapta Jesus Christ-ñum nayuutiniaqtuña ilipsitñi irrutchipkun.

5 Saññiagun atannapta Jesus Christ-ñum qaisaksrağigiksi taamna añun tuunğağmun piyaqquñiaqtuamun taavruma timaanik. Aasriiñ killiqirim irrusria anniqsuğisiruq uvlumi atanıqput atanniñiaqpan iñupayaanik.

6 Uqavigaaliqsi nakuunğıtchuq. İlitchuğisruknağigiksi mikiruoram puvlaksautim puvlaktitchitłakha iluqaan qaqqiaksraq. Taatnatuntuuq killuqsautit akunnapsitñi iñugiaksitmuguurut.

7 Piiqsitchiunğ utuqqaq puvlaksautipayaaq, ililusri nutaatun akutqammiaq puvlaksautilaatun. İlumunaasriiñ nutaañuaniktusri killuqsautaiqhusri, atakkii Christ-ñum —ipnaiyaatun tunillaqtukkauruatun — tuqqutigaatigut piiqsaqługich killuqsautivut.

8 İñuukiptikni nutaami niğiñaiğlakput liilaa qaqqiaq utuqqaauruamik puvlaksautilik. Taamna utuqqaq puvlaksauñ atriqaqtuq pigiiğimik pigiiğiqiğimiglu. Aglaan niğillaqput qaqqiaq

puvlaksautaitchuaq. Taatnasriq qaqqiaq
atriqaqtuq nakuuhigmik ilumutuuhigmiglu.

⁹ Aglausimaruna tuyuutimni ilipsitñun piqas-
riqsuutitqungitlusri atlatuqtini iñunni.

¹⁰ Avuusrungiññigupsi atlatuqtini marrumani
nunami naaga siqñaturauni naaga tigligagurauni
naagalu putqataqtauni agaayyutinñuanun, tarra
aullaqtuksrauniaqtusri marrumakña nunamiñ.

¹¹ Aglaan uqaqtuna iñunnik akunnapsitñi
uqautriruanik aniqatauniplutin ukpiqsriñlikun.
Piqasriqsuutiyumiñaitchusri taatnatchimi
iñunmi killuliqikpan sayunakikun naagaqaa
siqñaturaukpan naagaqaa putqataqpan
agaayyutaungitchuanun naagaqaa uqa-
maqñutrisuukpan naagaqaa taanñaqtaukpan
naagaqaa tigliktuqtaukpan. Sumiunniñ
niñiqatigiraksragingitchiksi taatnasriq iñuk.

¹²⁻¹³ Suniağlugich atanniqsugñiaqpiq tamatkua
ukpiqtuanungitchuat? Agaayyutim kisimi
atannigisigai. Aglaan ilipsi atanniqsuqtaksragigisi
tamatkua ukpiqsriruağquatuat. Agaayyutim
Makpiğaanani aglaksimapmatun, “Anitchiun
killuliqiri iñuk akunnapsitñiñ.”

6

Uqaqsittağvinmuutinagich Ukpiqtuaqatisri

¹ Nalliqsi-samma akitñaummatiağniğumi
ukpiqtuaqatmiñik, atanniqsuqtinuktuk-
sraungitchuq iñunnun ukpiqtuanungitchuanun.
Aglaan sivulliuqtinuktuksrauruq akungatni
ukpiqtuanuruat ikayuqtitquluni.

2 Iłitchuġiraksraġigiksi Agaayyutim iñuiñun atanniiñiaqtilaanġich nunam iñui. Aasriiñ atanniiñiaġniġupsi iñuġnik marrumani nunami, iħuaqsruilguruksraurusri atingirrutipsitñik akunnapsitñi pakmani.

3 Naluniqppisisuli atanniqsuiñiaqtilaaptiknik israġuliġnik taimanigu? Nalupqinaitchuamik iħuaqsruitłanasugigipsi uqavaaġutipsitñik iñuuniałipsitñi.

4 Taatnamik, uqavaaġutiqaġniġupsi iħuaqsrugaksranik atanniqsuqtiksraqtuk-sraunġitchusri iñuġmik piqatiqaġitchuamik ukpiqtuanġuruamik.

5 Kannusraaġniaqsagałuaġipsi. Usriuvva iñuqaqtuq akunnapsitñi isrumaturuamik iħuaqsruitłapluni uqavaaġutaitñik ukpiqsriuat.

6 Aglaan ukpiqtuanġuruat uqaqsit-taagviġmuutriraqtut aniqatiumiknik uqavaaġutmiktigun aasriiñ iħuaqsruqtinniaġaġigaat atanniqsuqtimun ukpiqtuanġunġitchuat sivuġaatni.

7 Uqaqsittaqaqpsi akitñaummatipsigun qiñiqtittaqtusri akiłipkaanikhusri pigiitchuamun. Iġłutuqsiuġ iñuich irrutikpasri killukun sagluqsruutigilusri.

8 Aglaan ilipsi killukuaqtaqmiusri saglutaġaġługich atlat, suvaluk aniqatiusri ukpiqsriħikun.

9 Nalupqinaitchuamik iłisimagisi iñuich nalaunġasiñġitchuat sivuġaani Agaayyutim aħaayuqautaanukkumiñaisilaanġat. Ukpiqsasqasri, iñuich sayuġaruat naaga putqataqtuat agaayyutiġġuanun naaga atlatuqtauruat naaga

killuliqiruat atugaḡiplugich iyaalugruich aḡutitlu timiqaqtuat inmiktitun,

10 naaga tigliaqtaut naaga siqñaturuat naaga taanḡaqtit naaga uqamaḡhuutrisuuruat naaga ivayaqtuirit—taatnatchich iñuich qilaḡmukkumiñaitchut Agaayyutim aḡaayuqautaanun.

11 Qaanḡiqsuami iḡasri taatnasriugaluaqmiruat, aglaan pakma salummakkaurusri killuqsautip-sitñiñ ipqiqsitlusriḡu Agaayyutmun. Agaayyutim akuqtuḡaasri nalaunḡasripkakkapulusri sivuḡaani, atakkii Jesus tuqunaruq pisigiplugich killuqsautisri aasriiñ Irrusrian Agaayyutipta ukpiliqsitkaasri.

Atuqsigik Timisri Agaayyun
Nanḡausriaqḡumiñaqsilugu

12 Iñuich itnaḡaqtut, “Suragaḡnaqtuq qanupayaaq suragaḡuktuni.” [Taamna iḡumutuugaluaqpalktuq,] aglaan suapayaaq nakuuruanḡitchuq uvamni. Uvvasuli supayaamun aḡalatitkumiñaitmiuḡa.

13 Itnaḡaqmiut, “Niḡiksraq ittuq pisigiplugu aḡiaḡuq, aasriiñ aḡiaḡuq pisigiplugu niqi itluni.” Naagauvva Agaayyutim suksraunḡiqsinniaḡik iluqaaknik. Timivut iñiqtaunḡitichut pisigiplugu atlatuḡiq. Aglaan timiqaqtugut savaktiksrauplugich Ataniḡmun, aasriiñ ilaa atanigigaa timipta.

14 Agaayyutim aḡipkaḡniḡaa ataniḡ Jesus tuquḡiḡmiñ, taatnatuntuuq aḡipkaḡniaqmigaatigut saḡḡimigun.

15 Nalupqinaitchuamik iḡitchuqsrisuknaqtusri timigikkasri Christ-mun pigitilaanḡitñik; timisri

ilagipmatun itkai. Tiguniaqpigu ilaña Christ-ñum aasriiñ ilaliutipkağlugu akiisumun? Anñaupiağataq!

¹⁶ İlisimasruknağiksi anñun ilaliutiruaq inmiñik akiisumun atausriññuqasriutitilaaña timikun, atakkii Agaayyutim Makpigaañani aglausimaruq, itna, “Malğuuruak atausriññuqasiutiniaqtuk timikun.”

¹⁷ Aglaali iñuk ilaliutiruaq ataniğmun atausriññuqasiutiniaqtuq ilaani irrutchikun.

¹⁸ Supayaamiunniiñ killuqsasri atlatuğikun! Anñun atniyyumiñaitchuq timimiñik killiqikami atlapayaatigun killuqsautitigun, aglaan iñuk atlaliqikami killuqsagaqtuq akitñaqlugu timini.

¹⁹ Puuyusrunağasri timigikkasi agaayyuvikpagitilaañitñik Agaayyutim Irrusrianun akuqtuağikkaqsi Agaayyutmiñ. İlipsitñik piginğitchusri. [Taatnaqlugu piñhiñaungitchiksi supayaaq.]

²⁰ Agaayyutim akilignigaa iñuukigmiñik tasuqamisigut. Taatnamik atuğlugu timigikkaqsi savautisriuj Agaayyun. İñuilli marrumani nunami nanğagumagaat.

7

İlaqatniğkun

¹ Pakma isrummatigilavut apiqsruutigikkasi tuyuutipsitni uvañnun, itna, nakuuruq anñun nuliangitchumi.

² Aglaan iñuk ikhitchakpaluktuq atlatuğimun. Taatnaqhuni anutillaa piqaqtuksrauruq inmi nuliagmiñik, suli ağnallaa inmi uimiñik.

³ Anñutim quyalimaagaksrağigaa nuliani. Taatnatuntuuq ağnam irrutiraksrağigaa uini.

4 Nulianjuruam piginiraksragingitchaa timini; uinjantuuq pigipmigaa. Taatnatuntuuq uinjuruam piginiyuminaitchaa timini, aglaan nulianjan pigipmigaa.

5 Pisungirrutinatik avatmun aglaan sivunniullagutik piviqagtitchaglugu agaayumaakirsapsitñun. Agaayulhum aquagun pisukkutitgitchumautik, tuungaumkii ikligutchaksagnaigaatik pisigilugu anjalalguihigtik iliptiknik.

6 Taamna tillisigingitchiga. Tarra, iñuk tuvaaqatinigukpan pihiñauruq.

7 Uvvatuq iñupayaaq illi tuvaaqatailluni uvaktun. Aglaan iñullaa aatchuusriaqaqtuq Agaayyutmiñ, ilanjich tuvaaqatinikkumiñaqhutinj, atlatsuli tuvaaqataillutin.

8 Taatnamik uqautigitka ilaqataitchuat suli uilgañaat, nakuutluktuq ilanjich tuvaaqataisaaguminj uvaptun.

9 Aglaan anjalalguitchuminj injmiknik ilaqatniktuksraurut. Atakkii iñuatluktuq tuvaaqatniktuni nagriagipkañigmiñ timim pisugruananiñ.

10 Tuvaaqatigiñun tillisiqaqtunja atanigmiñ (taamna tilliñ ingitchuq uvanñiñ), itna, nulianjuruuq avitchumiñaitchuq uimiñiñ.

11 Aglaan avinnigumi, tuvaaqataillaagli naagaqaa ilammiutqigli uimiñun. Taatnatuntuuq uinjuruam avitaksragingitchaa nuliani.

12 Uvanjali atlanun uqallaksaqsrinja, aasriiñ atanigmitnajaqtaungitchuq, ukpiqsriruapayaam nuliaqagnigumi ukpiqtuanungitchuamik avitak-

sragingitchaa aḡnaqtin, iñuuniaqatigiyummiuḡlugu piñiqpani.

¹³ Taatnatuntuuq, aḡnam uiqaḡumi ukpiqtuanḡnit chuamik avitaksragingitchaa uiñi, iñuuniaqatigiyummiuḡlugu piñiqpani.

¹⁴ Ukpiqsriñgitchuaq aḡnun akuqtuḡnaqtittaqtuq Agaayyutmun tumigiplugu aḡnaqtin, sulipsuuq ukpiqsriñgitchuaq aḡnaq akuqtuḡnaqtittaqtuq Agaayyutmun tumigiplugu aḡnutrin. Tamatkua taatniingitpata ililgaasri innayaqtut ililgaanisitun ukpiqsriñgitchuat, aglaan pakma ililgaasri akuqtuḡnaqtittaqtut Agaayyutmun tumigiplugu ukpiqsriruaq aakarin naaga aaparin.

¹⁵ Aglaan ukpiqsriñgitchuaq tuvaaqatauruuq avitchuaqsikpan, taatna pili. Taatna pianikpan, ukpiqsriruaq aḡnun naaga aḡnaq pituummiñgitchuq tuvaaqatmiñun. Tuvaaqatigiik avitkumik tutqiuḡtiqaḡlik atakkii Agaayyutim iñuuniaqugaatigut qiñuiññakun.

¹⁶ Nulianjuruatiin, qanuq ilisimanayaqpiun uiñ ukpiqsriruanḡnuḡniaqmanaan tumigilutin? Naagaqaa, uinjuruatiin, qanuq ilisimanayaqpiun anniq-suitlapmanaaqpich nuliapnik?

Iñuuniaḡitchi Tuvraḡlugu Agaayyutim Sivunniutaa

¹⁷ Aglaan iñullaa iñuuruksrauruq tuvraḡlugu Agaayyutim sivunniutaa ilaanun. Taatnamik illi qanutchipayaaami inniḡumi ukpiqsriruaḡuqami. Taamna pitqurrutauruaq inillakkiga iluqaitñun ukpiqtuanjuranun nanipayaaq.

¹⁸ Uvva iñuk nalunaitḡutchiqsimagumi tuvraqḡlugu Jew-ḡupluni atuiragilhatigun, tuniqsimali

Agaayyutmun nalunaitṅutchiṅṅaḡmi. Uvvaasiĩñ iñuk nalunaitṅutaitkumi ukpiqsriaqsikami Christ-mik, nalunaitṅutchiqsinniangĩlli.

19 Nalunaitṅutaliglu nalunaitṅutaiḷaaḡlu suliqutaunḡitchuk Agaayyutmi. Suliqutautluktug kamaksriruni Agaayyutim tillisaiñik.

20 Iñupayaaq ittuksrauruq qanutchipayaami in- niḡumi Agaayyutim tuḡluqmani.

21 Ukpiqtuaḡuḡuvich savaktaaḡruuliqni suliqutig- inagu savaktaaḡruulhiñ. Aglaan piviqaḡniḡuvich savaktaaḡruunḡiḡutin, ki pituiḡiñ.

22 Christ-ṅum Atanḡuruam killuqsautaiḡniḡaa iñupayaaq ukpiqsriruaḡuqman, savaktaaḡruuruuq naaga savaktaaḡruunḡitchuaq atunim. Taatnatun iñupayaaq savaktaaḡrugiliutigaa Christ-ṅum ukpiqsriruaḡuqman, atakkii Christ-ṅum savaktaaḡruuruuq savaktaaḡruunḡitchuaḡlu tasuḡniḡik.

23 Christ-ṅum tauqsigñiḡaasri akiliutiplusri tuḡukami pisigiplusri. Tarraasriiñ ilaa kamagi- raksragigiksi; iñunṅun savaktaaḡruuliutiragaqnasri.

24 Aniqatiumaan, iñupayaaq illi qanusripayaami inniḡumi ukpiqsriruaḡuqami. Taatna savautiliun Agaayyun.

Ilaqatniksimaitchuatigun suli Uilḡaḡnaatigun

25 Pakma, tillisaitchuṅa pigiplugich tamatkua ilaqatniksimaitchuat, aglaan qaisaqagitka isrummatiksraṅatnik. Ukpiḡiraksrauruṅa atakkii atanḡum qaisaqagaṅa ilunṅuktamik.

26 Pisigiplugu sakiḡniuliḡput isrumaruṅa nalaunṅanasrugalugu iñuk iñuukpan taatna iligmisun.

27 Ilaqatiqağuvich avinniaqsaanak. Tu-
vaaqataitchuvich tuvaaqataisaagiñ.

28 Aglaan tuvaaqatinikkuvich kil-
luqsangitchutin, suli iñuk ilaqatniksimaitchuaq
ilaqatnikkumi killuqsangitchuq. Aglaan
tamatkua ilaqatiqaqtuat isrumaaluutiqağniaqtut
uumani iñuuniağmi, aasrii taavrumakña
isrumaaluutiksramiñ piisitchukkipsi.

29 Aniqatiumaan, una itnauttutigigiga.
Pivigikkaqput savautriļaptiknun Ataniğmik
sivikipiaqtuq. Uvakñaniñaglaan taatnaqlugu
tamatkua ilaqatiqaqtuat savautilitruñ Ataniq
tuvaaqataitchuatun ililutiñ,

30 tamatkualu qulviuqtuat qulviungitchuatun
ililutiñ, tamatkualu iglaqtuat quviasrungitchuatun
ililutiñ, tamatkualu tauqsiqsuqtuat sunik
piginğitchuatun ililugich,

31 tamatkualu piqaqtuat sunik nunami
piqangitchuatun ililutiñ. Takku manna nuna
suuraqtuummağmi piigisiruq.

32 Isrumaaluutiqaqungitchipsi. Tu-
vaaqataitchuaq anun isrumalhiñağuuuruq
qanuğlugu savautriļiksrağmiñik Atanguruamik,
ataramik quyalisuklugu.

33 Aglaali ilaqatiqaqtuaq anun isrumaaluu-
tiqağuuuruq suuranıñik nunam quyalisuklugu
nuliani.

34 Tarra quyalitñiktuksrauruq iluqaaknik
nuliagmiñik Atanguruamiglu. Taatnatun-
tuuq tuvaaqataitchuaq ağnaq naaga
niviaqsiq isrumalhiñağuuuruq qanuğlugu
savautriļiksrağmiñik Atanguruamik iluqaanik
timimiñik irrutchiğmiñiglu. Aglaali uiqaqtuaq

ağnaq isrumaaluutiqağuuuruq suuranjñik nunam quyalisukħugu uifi.

³⁵ Uqautigipsi tamatkuniņa ikayuqsaqhusri. Atanniqsugñiangitchiga iñuuniaħiqsi. Iñuuniaqugipsi nalaunjaruakun savautillautagħlugu Atanguruuq pisuqtilaapsisun aviktuumangigusri iluqnauqsimalusi Ataniğmun.

³⁶ Añutim isrummatigisugnağagigaa killuliqinasugaluni ilaqatniktaagingitñamiuñ nuliaksrautni nutauħhani. Ikhigituiñagumiuñ katchuutilik pisukkağmisun. Ilaqatigiiksiliq killuqsautaungitchuq.

³⁷ Aglaan añutim sivunniugugnağagigaa isrummatmiñi ilaqatniktuksraungihhi savautrisukħuni Agaayyutmik iluqnauguni. Kimmutiqatlaigñigumi nuliaksrautmiñik ilaqatningitħuni, taamna añun pillautaqtuq.

³⁸ Tarrataamna katchuutiruaq ağnaksrautmiñun nalauttuq, suli añun ilaqatningitchuaq pillautatluktuq.

³⁹ Nuliañuruuq qiliqsimaruq uimiñun iñuuniqtutillaanani uimi. Uinuruuq tuqukpan nuliañuruuq ilaqatnitqihhiñauruq kisupayaamik pigisukkağmiñik, aglaan uifitqiutinja ukpiqs-riruanuruksrauruq.

⁴⁰ Aglaali isrummatimni taamna ağnaq quvias-runñiatluktuq kisimgiuqtuağumi. Uqautigisukkippsi taavrumiņa atakkii piqaqmiuņa Agaayyutim Ir-rusriani.

8

Niqi Tunillautauruq Aanğuanun

1 Pakmaasriiñ aglañniaqtuñja niqikun tunillautauruakun aanguanun. Itnaguurut, “Iñisimarugut supayaamik.” Iñuk ñisimanasrugiruaq supayaanik kamanagũhiñiaqtuq. Aglaan iñuum piqpaksriruam atlanik iñuñnik sayyillaagagigai ukpiqsriñhatigun.

2 Kiñapayaaq ñisimanasrugigumi supayaanik ñisimanğitchaasuli ñisimaraksragaluani.

3 Aglaan iñuk piqpaksriruag Agaayyutmik Agaayyutim akuqtuğaa.

4 Uvvaasriiñ, nalaunñava niğiñiağupta niqimik tunillautauruamik aanguanun? Iñisimagikput aanguaam suungipiaħa, atakkii atautchiiñamik ñlumutuuruamik Agaayyutiqaqtuq.

5 Unniñuvva itkaluaqpata agaayyutiññuanik qilañmi nunamiļu —ñlumun iñugiallapiagtut sut iñuich taiyukkanich “atanguruat,” aasriiñ kamakkutiqağaiç—

6 aglaali ñisimarugut atautchisualuñmik Agaayyutmik, Apaauruamik, supayaanik iñiqtağikkanatnik, suli ilaa pisiplugu iñuurugut. Iñisimapmiugut atautchisualuñmik Ataniğmik, Jesus Christ-mik; Agaayyutim iñiqsitquğaa supayaauramik suli ilaagun iñuurugut.

7 Aglaali ñañisa ukpiqtuanjuruat kaniqsitłaitchaat taamna. Iñuũłigtutulaamiktutun isrumasuurut agaayyutiññuat pipianunasrugalugich. Uvvaasriiñ niğikamiñ niqimik tunillautauruamik aanguanun tutqiiññiagaqsiraqtut qauğrimmaagũiutillaatagmikni atakkii ñisimagaat nalaunñangiññiplugu niğiħksraqtin taavrumiñja niqimik.

8 Aglaan niğiħhum nakuqsillaatangitchaatigut Agaayyutmi. Suutaungitchuq niğigaluagupta

niqimik niqingitchuptalu.

⁹ Pakmaasriiñ ilisimagiksi nigitlaliqsi qanusripayaamik nigisukkapsitñik, aglaan qaunatqiaqiksuksraurusri taatna pigupsi. Putukkisitchiviaqtusri ukpiqsriruaqatipsitñik sayailluqtuanik ukpiqsriligmiktigun.

¹⁰ Atakkii sayailluqtuam ukpiqtuanjuruam qiniqpatin nigilutin aanguaqtugvium agaayyuviani ilisimaruatin aanguat pipianungisilaanatik, nigiaqsiviaqmiuqtuq tutqiisaagaluanjagmi qaugrimmaagiutillautagmiñi.

¹¹ Tarra taamna sayailluqtuaq aniqatin piyaqqukkaugisiruq killuliqihigmigun atakkii ilisimaniavaallakhutin. Aglaan Christ-ñum tuqqtupmigaaptuq taamna aniqatin.

¹² Killuqsağuvich taatna akitñağlugich aniqatiutin, taamna sayailluqtuaq ukpiqtuanjuruuq, killuqsaqmiutin akitñaqługu Christ. Taatnağuvich ilitchuğiyumiñaitchut qaugrimmaagiutillautagmikni nalaunnaruamik nalaunnaitchuamiglu.

¹³ Taatnamik ukpiqtuanjuruuqatiga isrumakpan killuqsağniłuni nigigumi niqimik tunillautauruamik aanguanun, nigitqikkumiñaitchiga taamna niqi kil-luqsaqtitağniqpauñ aniqatiga.

9

Uqqiraqtim Anjalatchisaagun

¹ Suvaata ilapsi uqautigivatruñ uqqiraqtaupi-angiñnipluñaga Agaayyutmun? Nalunaitchuamik ataniqsimaraitchuñaga iñuñnun. Qiñiqsimagiga Ataniq Jesus Christ. Suli ukpiqsriruanjuqtusri savautriłipkun Ataniğmik.

2 Atlat uqagaluññaisa uqqiraqtaungĩññipluñña Christ-mun, ilisimallapiagiksi piutilaaga. Quliaqtaugigiga tusraayugaallataq ilipsitñun, taatnaqlugu ukpigigiksi Jesus. Taavruma nalupqinaiyagaa uqqiraqtauliga Atanigmun.

3 Taimmaasriiñ iñuich nalupqisruutigipmatña una kiggutiga:

4 nigilhiññaungĩññiqpiq imigluñalu savautriññamni ilipsitñik?

5 Nalaunñapmiuq uvaptiknun tuvaaqasiqpatigut nulianuruam iglaukapta taatnatun atlatun uqqiraqtaatun atangum suli aniqatinisunlu Cephas-tunlu?

6 Naaga kisimñuk Barnabas-lu savaktuksraunigipiñuk iñuuniutiksraptiknik?

7 Savaktuksraungitchuguk atlamik savaamik atakkii quliaqtaugigikput tusraayugaallataq nanipayaaq. Anuyyiuqti akiliiruksraungitchuq anuyyiuqtaullañmi. Iñuk nautchirriqsuaq asirrivinmun nigigugaqtaq nigigisipluni asrianñik. Munaqsriptuq nigigugaqtaq imigisipluni miluatnik munaqsrami.

8 Taavrumiña iñuich nigigugaqaguurur. Moses-ñum maligutaksraqtuq uqaqmiuq taavrumiña, amağaa?

9 Aglausimaruq itna Moses-ñum maligutaksrami, “Siggugutitugñiangitchiñ qangã qimuktim tutmaq-paun mukkaaksraq.” Agaayyun nipliqami taatna isrumaaluutiqangitchuq qimuktinik.

10 Agaayyutim ilumutupiaq uqautigigaatigut. Aa, uqaliq aglañuruq pisigipluta, itna, “Iñuk una nunniuqtuq suli iñuk salummaqtuq

mukkaaksranik niġiugaqaqtuk piññaliksrāgmiknik savaaġmikniñ.”

11 Uvagut nautchirriqiritun nautchiipmatun nautchiaksranjīnik quliaqtuaqapta tusraayugaallautamik akunnapsitñun, isrumavisi inġiqsruvaallaṅnipluta inġiqapsi ikayuqupluta iñuuniutiksraptnik?

12 Atlat iñuich niġiugaqaġumiñ iñuuniutiksraġmiknik ilipsitñiñ, nalaunnatluġkayaġaluqaqtuq niġiugaqaġupta iñuuniutiksraptnik ilipsitñiñ. Aglaan inġiqsrutlaitchipsi ikayuqupluta. Iġlutuġivut iñugiaktuat sut, atakkii nutqaqtitchisunġitchugut iñuñnik ukpiqsriḥhatniñ tusraayugaallautanjanik Christ-ṅum.

13 Iḥsimagisi iñuich savaaqaqtuat Agaayyutim agaayyuvikpaṅani niqiksraġuurut agaayyuvikpaṅmiñ, suli savaktaut tunillaġviṅmi akuqtuisuurut niqiksraġmiknik iḥjanik tunillaautauruam.

14 Taatnatuntuuq Atanġuruam tillisiqaġai tamatkua quliaqtuaqaqtuat tusraayugaallautamik akuqtuitquplugich iñuuniutiksranjanik iñuñniñ ukpiqsrirriġuqtuaniñ.

15 Aglaan suginġitluġkiga tuqugaluaġuma akuqtuigaluaqnaṅa sumik ilipsitñiñ. Uqaviutigigiga savautriḥġa Christ-mik akiññasruṅaqnaṅa.

16 Quliaqtuaqaġaluqaḥṅaunniñ tusraayugaallautamik uqaviugaalguitchuṅa uvapkun. Quliaqtuaġiḥha tusraayugaallautam savaaġigiga. Atuqtaksraġipiāġiga. Quliaqtuaqaṅitchuma, nakliuṅ uvaṅa.

17 Quliaqtuaqaġniġuma piksraqtaāġilugu, niġiuktuksrauruṅa akiññaktaaksramik. Aglaan

piksraqtaagिंगित्चिगा सवााक् उवाम्निक्, आस्रीन् सवाागिल्हिनागिगा सवााक् आगाय्युतिम् क्वािसाणा उवाम्नुन् सवाकुप्लुगु.

18 आस्रीन् सुआ अकिन्नाक्तागिनीअक्पिगु? उव्वाउना अकिन्नाक्ताक्सरागा, कुलियाक्त्वागिगुपकु तुस्रायु-गागिक्सुआक् इन्नुिचि इनुक्नङ्गित्चुक् आत्तकुलिक्सराणत् इन्नुनीउत्किस्राम्निक्. निङ्गिउगित्लगालुआगिगा इन्नुिचि आत्तकुलिक्सराणत्. आग्लान् इन्जिक्सरुङ्गित्चुणा सुमिक् कुलियाक्त्वाक्कामा तुस्रायुगाआल्लुआमिक्.

19 उव्वा अतानिक्सिमाराित्चालुआण्णग्मा इन्नुण्णुन् सवाक्तागुरुपक्कत्तुणा उवाम्निक् इन्नुपयाअनुन् इन्नुगिअक्त्वात् उक्पिक्सरिआगुक्पुप्लुगिचि क्रिस्त-मिक् उवपकुन्.

20 तामिमा उक्कुआत्रिकामा आगाय्युतिम् उक्काल्हाणिक् जेव-ण्णुआनुन् उक्पिक्स्रित्कुगालुआगित्का क्रिस्त-मिक्. तात्तनामिक् इन्नुपमिआणा जेव-ण्णुआतुन्. नायुउतिकामा इन्नुण्णि मालिगुत्चिरुआनि जेव-ण्णुआत् मालिगुत्तक्सराणानिक् (अणालाङ्गिगालुआक्त्तुणा जेव-ण्णुआत् मालिगुत्तक्सराणानुन्) इन्नुनीआक्त्तुणा इन्नुक्त्तुन् अणालात्तित्तुआतुन् मालिगुत्तक्सरामुन् उक्पिक्स्रित्कुगालुआक्कुगिचि क्रिस्त-मिक्.

21 तात्तनातुन्तुउक् उक्कुआत्रिकामा तुस्रायु-गाआल्लुआमिक् क्रिस्त-कुन् तामात्कुनुणा जेव-ण्णुङ्गित्चुआनुन् इन्नुनीआगक्त्तुणा जेव-ण्णुङ्गित्चुआतुन् उक्पिक्स्रित्कुगालुआक्कुगिचि क्रिस्त-मिक्. मालिगुत्तक्सराम् अणालाङ्गिसराणत्तुन् इत्पालुक्कालुआक्कुणा, इलुमुतुन् मालिगुत्चिल्लापिआक्त्तुणा आगाय्युतिम् मालिगुत्तक्सराइन्निक्, तुपिक्स्रिप्लुणा क्रिस्त-णुम् मालिगुत्तक्सराणानिक्.

22 उक्कुआत्रिकामा आगाय्युतिम् उक्काल्हाणिक् उक्पिक्सरिआनुन् सायाित्चुआनुन् उक्पिक्स्रिङ्गिमिक्नि इन्नुपमिआणा सायाित्चुआतुन्, इलिङ्गिचि उक्पिक्सरिआगुक्पुप्लुगिचि. क्वानुपयाआक् इन्नुक्

iñuuniagúsriqaqman ilaatun iñuuniagaqtuŋa qanusripayaakun ilañich ukpiqsriuaququplugich.

²³ Taatna iluqaanik pisuuruŋa pisigiplugu tusraayugaallataq ilañiutisukluŋa piliutaanik Agaayyutim akiqsruutigikkaŋanik.

²⁴ Iisimarusri aqpaliutraqtuani iñugiaktuat aqpaqsruqtit aullaqaqtu, aglaan atausriq akiññaguuruq. Iñuuniakipsitñi Christ-mun pisuŋnisilaağitchi akiññatlasriusri aqpaqsruqtitun.

²⁵ Iluqatiŋ anaktaqtit qaunagillau-taqtut timimiknik ilisaqhutiŋlu atqunaq akiññaktaaqagukhutiŋ niaquutmik pi-unğiqsaqtuamik. Taatnatunli ukpiqsriuaqtut iñuuniallautaqtuksraurugut Christ-mun atakkii niaquutinnaktaaksraqput piunğigumiñaitchuq.

²⁶ Tarra, ittuŋa aqpaqsruqtitun akimasaqhuni aqpaqsruqatmiñiñ, naagaqaa qakiqtautraqtitun akimasaqhuni qakiqtautraqatmiñiñ.

²⁷ Anaktaqtim aŋalattağigaa timini, aglaan piñğiqsitauviaqtuq aqpaliutramun ilisatlaitchumi. Taatnatuntuuq aŋalalgusriñiaqtuŋa uvammik, atakkii piñğiqsitauviaqtuŋa savautriñimniñ Christ-mik quliaqtuangitichumali atlanun iñuñnun.

10

Kilgutauruaq Akitñaqtuŋu Aaŋğuaqtuliq

¹ Aniqatiumaan! Itqaksritqugipsi atuumaru-anik sivulliaptiknun maliktuanun Moses-mik. Iglauullağmiŋ nuviyam qulaŋiutiniğai sulii iluqatiŋ ikaağniğaat tağiuq.

2 Nuviyam qulanjutiipmatinj suli ikaaqaamitrūn tagiuq iluqaḡminj paptaakkaupmatun liilaa piut maliguaqtauliksrāgmiknūn Moses-mik.

3 Aasriisuli iluqaḡminj niqiqāḡniqsut pamarrutiñiñik Agaayyutim quviqnaqtuakun.

4 Iluqaḡminjsuli imiḡniqsut imiḡmik Agaayyutim pamarrutaanik quviqnaqtuakun uyaḡaḡmiñ. Taamna uyaḡak nayuutiniqsuq ilinjitñi nanipayaaq itmata, aasriiñ taamna uyaḡauruaq Christ-ḡuruq.

5 Aglaansuli iñugiaktuat Agaayyun quyalinḡitchaat. Taatnaqḡluguasriiñ suk-sraunḡiḡñiḡai suviksrailaami.

6 Tarra, tamatkua atuumaruat taimani atriksaurut uvaptiknūn. Kilikkaatigut pisugruaḡunḡitḡluta pigiitchuanun sivullipta pilḡusiatitun.

7 Unniiñ aanguaqtuqtaunasri taipchua ilaḡisitun, atakkii aglausimaruq Agaayyutim makpiḡaanjiñi, “Iñuich aḡuvittut niḡiqḡpagviksramun, aasriiñ makit-naminj aḡḡiaqsiraqtut.”

8 Sulipsuuq atlatuqtautḡunḡitchaatigut taipchua ilaḡisitun, 23,000 tuqupmatun uvlumi atautchimi killuqsautmiktigun.

9 Unniiñ uuktuāqtaksraḡinḡitchikput Atanḡuruaq, ilaḡich taipchua taatnaqmatun tuqḡutauruat tuḡunalinḡunūn nimigianun kigipchaḡtitlugich.

10 Unniiñ uḡapiluktuksraunḡitchugut sutigun Agaayyutim aatchuutaigun ilaḡich taipchua uḡapilukmatun. Taatnaqhutinj israḡulgum piyaḡquirim tuḡḡutkai.

11 Tarra iluqatinj tamatkua atuumarut ilinjitñun, uvaptiknūn atriqusrautigitḡuplugich,

suli aglausimarut algaqsruutiksrauplutin uvagut killuqsaqtitqungitluta, iñuuruagut aqulliqsaagataqtuami uvluni.

¹² Uvvaasriiñ kiñapayaaq isrumaniğumi makitaniluni payañailuni, qaunatqiağıllapiagli puukaliksragmiñiñ, atakkii añiqusraaqsiuviaqmiuq nutqaqtitauluni tupiksriğmiñiñ Agaayyutmik [atrilugich taipchua iñuich inilgaan].

¹³ Qanupayaaq añiqusraaqsiuniğuvich, taatnatchikuntuuq iluqatin iñuich añiqusraaqsiupmiut. Aglaan Agaayyutim tuniqsimaruam añiqusraaqsiupkağumiñaitchaatin qaaniğlugu akiyalguisan. Qakugupayaaq ukpiqsrihiñ uuktuakkaukpan Agaayyutim annagviqaqtinniağaatin akimayumiñaqsilutin.

Niğiqpagviat Aanğuatigun naagaqaa Atangum Nullautchigvia

¹⁴ Taatnamik, piqpagiplusri ilauraamaan, piismaagitchi aanguaqtuligmiñ.

¹⁵ Kanjqsilgurusri uqautigikkamnik. Isivgiuqsiun ilipsitnik uqautigikkaga ilumutuupmagaan.

¹⁶ Isummatigilugu Atangum nullautchigvia, imipayaaqapta qallutmiñ quyyatigikkaptigun quyaqatigigikput Agaayyun Christ-ñum aunjanik maqipkakanjanik sannigutami uvaptiknun. Suli avguqaptigu qaqqiaq niğiplugu qiniqtitkikput ilaliqsruutiiqput iñuñni Christ tuqqutikkanñi.

¹⁷ Tarra niğikapta atautchimiñ qaqqiamiñ, uvagut atausriñnuqtitaurugut atautchisun timitun iñugiakkaluaqhuta.

¹⁸ Isummatigilugich Israel-aagmiut pilğusinat, tamatkua niğisuurat niğrutinik tunillautauruanik

tunillaġvinqmi, tamatkua piqatigiiksut Agaayyutmun atakkii nigigaat tunillaun atautchikun.

19 Qanuutauva taamna? Iisautisukkipsi tamatkua aanguat suli niqit tunillautauruat aanguanun suungitchut.

20 Una uqautigigiga, Jew-nungitchuat tunillaqtuġuurut niqinik tuungaiyaanun, Agaayyutmun qaitchiñgitchut. Piqatautqungitchipsi tuungaiyaani.

21 Imigumiñaitchusri qallutaaniñ atangum imil-lapsi qallutaatniñ tuungaiyaat. Nigiyumiñaitmiusri atangum nigġivianiñ nigillapsi nigġiviatniñ tuungaiyaat.

22 Sanjatchaktittagigikput ataniq taatnaqapta taapkuñinja. Sanjtluktaununasrugivisa ilaaniñ?

Kamaksriġq Agaayyutmik Suragatipayaakun

23 Ilasri-samma uqaqtut, “Suragaġnaqtuq qanupayaaq suragaġuktuni.” Aagaluq, aglaan ilanjich nakuungitchut uvaptikni maligukkuptigu Agaayyun. Iumutuuruq suragahiñauhiqput supayaamik, aglaan ilanjich sayyillaagutaungitchut atlanun ukpiqsriruanun.

24 Kiña ukpiqsriruaq inmiguaqsaqani, aglaan ikayuutiniagli atlanik iñunġnik.

25 Nigġisiun niqipiapayaaq tunirauruaq tunniuqqaivinqmi, apiqsruqtautigisunaqnagu nakiñ niqi aggiqmagaan naagaqaa isru-maalutigisisunaqnagu qauġrimmaagiutillautapsitni nalaunnapmagaan nigilqisi.

26 [Apiqsruqtuutigiyumiñaitchiksi] atakkii aglausimaruq Agaayyutim makpiġaanani, “Nuna Atangum pigigaa suli suapayaaq nunamiittuaq.”

27 Kia ukpiqtuanungitchuam aiyugaaqpasri niggityaqulusri tupigmiñun nigggisiun manirikpan qanusripayaamik, apiqsruqtautigisunaqnagu nakiñ niqi aggiqmagaan naagaqaa isru-maaluutigisisunaqnagu qaugrimmaagiutillautapsitñi nalaunnapmagaan nigihiqsi.

28 Aglaan iñuum uqautikpasri taamna niqi tunillautigimanilugu aanguumun, niginiñiaqnagu niqi pisigilugu taamna iñuk kiliktigikkan. Ami isrumaviaqtuq qaugrimmaagiutillautağmiñi nigihiksraña taavruma niqim nalaunñaiññilugu,

29 ilipnun nalaunñanasrugigaluaqtitlugu. Tarra suvaata nigihhiñaukiga qanusripayaamik añalanniaqpaun atlam iñuum nalupqisruutmigun?

30 Quyaannikkiga Agaayyun piqutigiplugu nikik-sraga. Taatnamik kia uqautinaña killuqsagniluna nigigupku taamna niqi.

31 Itnatun ittuq, nigiguvich imiguvillu naagaqaa surağapayaagupsi kamakkutiqaqsion Agaayyun supayaatigun.

32 Tarra, sakiqniugutigipkaqnagu kia iñuum tupiksrihiksrañanun Agaayyutmik, Jew-ñugaluapata Jew-ñungitchaluaqata naagaunniñ ukpiqtuanjuruañugaluapata Agaayyutmun.

33 Taatnatuntuuq surağapayaaqama quyaliniurağitka iñupayaat supayaakun. Uvapkuanğiqsuna anniqsugugluna uvamnik kisma, aglaan ikayugniaqtuna iñunñik iñugiaktuanik anniqsuqugaluaglugich.

11

1 Uvvaasriñ, iñuuniagitchi uvaptun tuvrañiaqmatun Christ-mik.

*Agnat Matuqaqtaksragigaich Niaqutin
Agaayuligmikni*

² Aniqatiumaan, nangagipsi itqaumakapsitña qanuq iñuuniaqtilaapkun Christ-mun supayaatigun, tupigiplugich ilisauttutit qaisatka ilipsitñun.

³ Aglaan kaniqsitqugipsi Christ qaukligigaa anutipayaam. Taatnatuntuuq agnam qaukligigaa uigikkani, itna Agaayyun qaukliupmatun Christ-mun.

⁴ Anun agaayupman naagaqaa sivuniksriqipman matuplugu niaquni qiñiqtingitchaa Christ qaukligitilaanjanik inmiñun.

⁵ Suli agnaq agaayupman naagaqaa sivuniksriqipman matuilaaglugu niaquni qiñiqtingitlugu uiñi qaukligitilaanjanik inmiñun kannusraagaa. Taatnaqami ittuq akiisutun nuyaiqsitun.

⁶ Taatnaqhña uqaqtuña: nulianuruam matusrunqitchumiun niaquni nuyaiqsaksragigaa. Aglaan kannunaqpan nulianuruam saliyumigich nutchani matuqaqliun niaquni.

⁷ Anutim maturaksragiñqitchaa niaquni, atakkii Agaayyutim iñiqtagigaa atrinutquplugu inmiñun aasriñ sagviquplugu kamanautni. Aglaan nulianuruam qiñiqtitkaa kamanautaa uimi qaukliupkaqamiun.

⁸ Anunliasrii iñiqtaunqitchuq agnamiñ, aglaan agnaq iñiqtauruq anutmiñ.

⁹ Suli Agaayyun iñiqsiñqitchuq anutmik piqutigiplugu agnaq, aglaan Agaayyun iñiqsiruq agnamik piqutigiplugu anun.

¹⁰ Taatnaqhuni agnam maturaksragigaa niaquni agaayukami qiñiqtityaglugu kamaksriñi anutmiñik.

Ağnaq taatnaqtuksrauruq pisigilugich israğulgich.

¹¹ Ağnağlu aņunlu ikayuqtigiiksuksrauniqsuk avatmun, Agaayyun tillisiqaqmatun iliniknun.

¹² Aa, sivulliq ağnaq iñiqtauruq aņutmiñ, aasriiñ aņutipayaaq taimakñaaglaan anipmiraqtuq ağnamiñ. Aglaan itqaumasiuñ Agaayyutim iñiqtaqalha iñupayaanik supayaaniglu.

¹³ Nalaunñatilaaqsiuñ ilipsitñik. Nalaunñava ağnaq agaayugumi Agaayyutmun matuiļaağlugu niaquni?

¹⁴ Iļisimarusri iñupayaaq isrumapmiuq aņutim nuyaqtusrirum kanñunaqtilaanjanik.

¹⁵ Aglaan ağnam nuyaqtulki piññaqnautigigaa. Ağnam nuyaņi qaisaurut ilaanun matuksrauplutiñ.

¹⁶ Kiñapayaaq uqavaağumakpan taavrumuuna, iļisimaliuñ una: uvagut piksraitchugut atlamik pilğusrimik, aasriiñ iluqatiñ ukpiqtuaņuruat nani-payaaq pipmigaat taatnatun.

Ataņum Nullautchiğvia

¹⁷ Uvvasuli, katirağikapsi agaayyuvigisrukługu ikayuuttutitlaitchusri aglaan atniagutiraqtusri avatmun. Pitqusigiitłusri, taatnaqłua nanganğitchipsi.

¹⁸ Sivulliuplugu, tusraaruña agaayyiaqapsi avgummatiqagaqtusriguuq, aasrii taamna ukpigitlagiga.

¹⁹ Avgummatiqaqapsi akunnapsitñi nalunaiqsittağigaa nallipsi iļumun ukpiqtuaņuruatilaaña.

²⁰ Katirağikapsi atautchimun Ataņum nullautchiğvianik niğingitchusri.

21 Uqaqtuḡa taavrumiḡa atakkii iñullaa nigiruaq iḡmi niqautmiñik utaqqisunḡaqani atlanik. Iḡsri aḡiḡaaqhutiḡ niḡisunḡaḡmiḡ suli atlat imiḡasriraqtut.

22 Suvisi! Kiñuniqangitpsi nigḡiviksrapisitñik imiḡviksrapisitñiglu? Nakuungitchuq suḡiḡlaqangiqsi ukpiqtuanḡuruanik tutqi-isaaqḡugillu tamatkua suḡiḡuqtuat? Qanuq uqaḡniaqpiḡ ilipsitñun? Quyaginiaqpiḡu taamna? Naagga, quyaginiaḡitchipsi.

23-24 Uumiḡa Atanguruam iḡisautigaanḡa uqaḡikkamnik ilipsitñun. Tamarrumani unnuami Ataniqput Jesus tuniraugisipman, tigugaa qaqqiaq. Quyyatigiqqaqḡugu Agaayyutmun avguḡaa nipliḡhuni, “Una qaqqiaq timigigiga siquptauruaq ilipsitñun. Nigiraḡigupsiuḡ una qaqqiaq itqakutigiyumagiksi tuquḡiḡa piqutigiplusri.”

25 Taatnatunsuli nullautchianikamiḡ tiguniḡaa qallun nipliḡhuni, “Una qallutim imanḡa augigiga. Auga maqitauniaqpan ilipsitñun taimma nutaaq sivunniugun aullaḡniñiaqtuq. Imiḡaḡigupsi uumakḡa qallutmiñ itqakutigiyumagiksi tuquḡiḡa piqutigiplusri.”

26 Tarra nigiraḡigupsiuḡ taamna qaqqiaq suli imiḡlugu qallutmiñ taavrumuuna quliaqtuaḡiksi tusraayugaagiksuaq Atangum tuquḡhagun aggitqiḡiñiaḡhanunaglaan.

27 Taatnamik, kisupayaaq nigiruaq qaqqiananik imiḡtuaglu qallutaaniñ Atangum kamakutiqasrunḡaqnagu atriqaqtuq iñuktitun taimani suksraḡangitchuanik Ataniḡmik.

28 Uvva itqaḡisrunḡiqpisiuḡ Atangum tuquḡha taatna? Ki, iñullaa isivḡiugli iḡmiñik nigigaluaqnagu

qaqqiaq imiqsigaluaqaniḷu qallutmiñ.

²⁹ Uvva iñuksamna niġivaluktuq imiqpalukhuniḷu iḷitchuġigaluaqnagu Atangum tuquḷha uvaptiknun. Agaayyutim atanniġisigaa taatnasriq iñuk.

³⁰ Taatnaqhutiñ iñugiaktuat akunnapsitñi sayaiqsut atniġñaliqhutiñlu, suli iḷañich tuquanikhutiñ.

³¹ Aglaan isivġiuqqaagupta uvaptiknik tarra Agaayyutim anasriññuqsagumiñaitchaatigut taatnatun.

³² Atangum atannisuqmatigut alġaqsruġagigatigut qanuq iñuuniaqtilaaksraptiknik anasriññuqsaqungitḷuta piqatigilugich nunam iñuñi.

³³ Taatnaġusri, aniqatiumaan, katinigupsi niġiqatautyagusri Atangum nullautchiġvianun utaqqisilaayumausi.

³⁴ Kisupayaaq niġisuñniġumi niġiruksrauqqaqtuq kiñuniġmiñi, Agaayyutimli anasriññuqsautaitchumagaasri. Isilġiqsugisigipsi atlanik utlakkupsi.

12

Ipqitchuam Irrutchim Aatchuutai

¹ Aniqatiumaan! Pakma kañiqsipkautiginiagiga qanuq Ipqitchuam Irrutchim savaañja iñuich iñuunialhatni. Kañiqsitqugipsi taamna nalupqinaigḷugu.

² Iḷisimagiksi qanuq iñuuniaqtilaarsi Jew-ñunġiññapsi. Killukuagutipkakkaurusri putqataġvigitquplugich uqatlaḷaat aanġuat.

3 Taatnaqłuna kanıqsıtqugıpsi una, kiñaunniñ iñuk anjalatıqaqtuaq Irrusrianun Agaayyutim uqal-lakkumiñaitchuq itna, “Jesus suksraunğıqsuali.” Taatnatuntuuq kiñaunniñ nıplıgumiñaitmiuq, “Jesus Atanğuruq,” aglaan Irrusrian Agaayyutim taatnaqukpani kisian.

4 Uvvaasriiñ, iñuich atlakaagiiñik aatchuus-riaqaqtut aglaan atiruam Irrutchim qaisağıgai iluqaitñik.

5 Iñuich savautrirut atlakaagıısıgun, aglaan Atanıq atıruq iluqaitñun.

6 Iñuich aatchuusriaqaqtut atlakaagiiñik savautrııgııktıgun, aglaan atiruam Agaayyutim iñuich savatlapkağai iluqaitñik savaanik aatchuusriağıkkagııktıgun.

7 İpqıtchuam Irrutchim iñuk savatlapkaqmaun qanusripayaamik, ilaan ukpiqsırırapayaat ikayuusriaqaqtıttağıgai taavrumakıja.

8 İpqıtchuam Irrutchim uqatlapkağaa iñuk is-rumatulıkun, aasrıi atiruam Irrutchim atla iñuk uqatlapkaqługu kanıqsımakıkun,

9 atlasuli ukpiqsrisıqatlapkaqługu, atlasuli mamıtıtıtılapkaqługu iñunıñik.

10 Atıruam Irrutchim atla iñuk savatlapkağaa quvıqnaqtuanıñ, atlasuli sıvunıksrıqırıt-lapkaqługu Agaayyutmun, atlasuli puttuqs-rısqatlapkaqługu nallıakun nakuuruakunlu pıgııtıchuakunlu ılıtqutıhıkun, atlasuli uqatlapkaqługu atlakaagiiñik uqautıhıñik nalunaqtuanıñ, atlasuli uyyuuqtautlapkaqługu nalunaqtuanıñ uqautıhıñik.

11 Aglaan tamatkua iluqaisa savaagıgai atautchıusıam Irrutchim, autaaqługıch

iñupayaamun qanuq pitqukamigich.

Atausriq Timi, Iñugiaktuat Sulliñigich

¹² Iñuum timaa iñugiaktuanik isragùtaqaqtuq, naagasuli atausriuruq timi. Taatnatuntuuq ittugut atautchisun timitun iñugiallapiagaluannaapta atlakaagiikhutalu, atakkii iluqata atausriñuqataurugut Christ-mi.

¹³ Ijavut Jew-nurut suli atlat Jew-nungitlutin. Ijavut savaktaagruurut suli atlat savaktaagruungitlutin. Paptaaqtitnapta Ipqitchuam Irrutchim iluqata atausriñuqittagigaatigut timimun, ami timaanun Christ-nun. Aasriiñ ilaan aatchugaatigut atausriullaapluta atiruamik Ipqitchuamik Irrutchimik.

¹⁴ Atakkii iñuum timaa atautchilhiñamik isragùtaqanğitchuq, aglaan iñugiaktut sulliñgi.

¹⁵ Iñuum isigaña uqaqpiiaqtuq itna, “Uvaña argaungitluña, tarra timim sulliñgingitchaaña.” Taatnatchim niplillaautim ilagipkanaiğumiñaitchaa timimi.

¹⁶ Suli iñuum siutaa niqlippiaqtuq itna, “Uvaña iraungitluña, tarra sulliñgingitchaaña timim.” Taatnatchim niplillaautim ilagipkanaiğumiñaitchaa timimi.

¹⁷ Timi iluqani iraukpan, iñuk tusraatlayumiñaitchuq. Aasriiñ timi iluqani siutaukpan, iñuk naisitlayumiñaitchuq.

¹⁸ Aasriiñ Agaayyutim inillakkai timim sulliñgi iniksranjitñun, inmi quyagikkağmigun.

¹⁹ Timi atautchimik isragùtalhiñaukpan, timiqagayaiapiaqtuq, amağaa?

20 Uvva iñugiaktuamik isragutaqaqtut timimi, aglaan atautchimik timiqaqtuq.

21 Uvva iñuum iraa nipligumiñaitchuq argañmiñun itna, “Sumun atuğumiñaitchikpiñ.” Sulipsuuq iñuum niaqua nipligumiñaitchuq isiganmiñun, “Inuğingitchikpiñ.”

22 Aglaan, taapkua iłanji timim qiññaqaqtuat sayaiıluqhutin inuqnapiaqtut.

23 Suli tamatkua timim sulliñinji isrummatigikavut qiññağiksuanğitlugich qaunatqiağitluqaqsirağigivut, suli iłaviñgich atlat qinğaksrağinğisanjich maturagigivut.

24 Qinñagiksuaat iłaviñgi timipta qau-nagiraksraunğitchut taatnatun. Iłumun, Agaayyutim atlakaagiich isragutapayaani timim iñiqtagigai, uvaptiknun qaunatqiağitquplugich qinñagiksuanğitchuat.

25 Taatna Agaayyutim iñiqtagigai timivut atinğirrutiaqunğitlugich akunğatni isragutauruat aglaan ikayuutitquplugich avatmun.

26 Atausriq iłauruaq timimi iłuangitpan, iluqatin iłauruat nagliksaqaaturut. Taatnatun atausriq iłauruaq kamagikkaupman, iluqatin quviatchagaqtut.

27 Iluqasri timigigaasi Christ-ñum, aasriiñ iñullaanuplusri sulliñigigaasri taavruma timim.

28 Akunğatniñ ukpiqtuanuruañiñ Agaayyun piksraqtaaqtuq atlakaagiñik savaktiksranik, sivulliq uqqiraqtinik Agaayyutmun, tuglia sivuniksriqirinik Agaayyutmun, piñayuat iłisautriksranik, aquatigunaasrii taapkua savaaqat-laruanik quviqnaqtuanik, tamatkuniñalu mamititchitłaruanik atlanik, ikayuiruksraniglu

atlanik, sivulliuqtautlaruaniglu atlanik, uqatlaruaniglu uqautchisigun nalunaqtuanik.

²⁹ Iluqağminj uqqiraqtaungitchut Agaayyutmun unniin sivuniksriqiraungitchut unniin ilisautraungitchut unniin savaktaungitchut quviqnaqtuanik.

³⁰ Iluqağminj mamititchiraungitchut atnigñaqtuanik unniin uqatlaitchut atlakaagiinik uqautchiinik unniin uuyuuqtautlaitchut nalunaqtuanik uqautchiinik.

³¹ Tarraasriin kipigniupiağitchi nakuutluktuanik aatchuusriaqağugusri.

13

Piqpakkutiliq Pakma ilisautiniağipsi nakuutluktuanik iñuuniałiksrapitñik.

¹ Uqatlaniguma atlakaagiisitun iñuktitun unniin israğuliktitun, aglaan piqpaksritłaiññiguma iñuñnik, uqaliga atriqaqtuq qukiğñaqsiplugu avilūqtaqtuatun.

² Uqatlaniguma sanñiqaqluñja sivuniksriqiritun unniin kanjqsitłalugillu iluqaisa nalunaqtuat unniin ilisimatlalunja supayaanik, suli ukpiqqutiqağniğuma nuktatlalugich iñğich, aglaan piqpaksritłaiññiguma iñuñnik, sumun atugumiñaipiaqtunja.

³ Aatchuutiginigupkich supayaurat pigikkatka iñuñnun inuqsraqtuanun unniin aatchuutigilugu timiga ikipkaaksraulugu, aglaan piqpaksritłaiññiguma iñuñnik aklisriaksraitchuñja.

4 Piqqaksriruuaq iñuk anuqsrutriruq, iħuaqqutriruq, tunjiliñgungitchuq, uqavi-gaağangitchuq,

5 suli arguañangitchuq unniiñ anallaqħuitłaitchuq. Piqqaksriruuaq iñuk inmiguutłaitchuq, uumitchayaitchuq, itqaksritłaitchuq ak-itñaaqtuqtimiñik nalaunñaitchuakun.

6 Piqqaksriruuaq iñuk quviasrutłaitchuq iñuich killuliqipmata, aglaan quviasruguuruq iñuich nalaunñarualiqipmata.

7 Piqqaksriruuaq iñuk manimmilguruq, aasriiñ ukpiqsrriraqtuq suli niğiugaqtuq suli iğłutuilguruq.

8 Iłaatnigu iñuich sivuniksriqitłaiğisirut suli uqatłaiğisirut uqautchiñik nalunaqtuanik suli kanjıqsimmataat isukħitkisiruq, aglaan piqqaksriħiq isrukħitchumiñaitchuq.

9 Iłisimalıqputlu sivuniksriqıħıqputlu naa-mangitchuk. Taatnamik isukħitkisiruk.

10 Iłisimalıq naamasimaruaķpan, aatchuusriat piiğisirut.

11 Uvvaami iłilgaanjukama uqağaqtuñja isrummatıqaqħuñja suli sivunniuguupluñalu iłilgaatun. Iñuguqama iñuunianğıqsuñja iłilgaam iñuuniaħhatun.

12 Pakma qiñitłaitchugut nalupqinaığılu tautuk-matun salumaitchuatun tağğaqtuutmun, aglaan taivrumanı qiñiğisirugut nalupqinaıllapiagılu. Pakma iłitchuğıgıga iłaviñaurahıñaa, aglaan taimanıgu iłisimmağıksıpiagısigıga Agaayyun, atrıluğa Agaayyun iłisimallapiaqmatun uvañnik.

13 Tarra, supayaat naamasriħhatnunaglaan iñuich ukpiqsrimaniaqtutsuli niğiugaqağutiñsuli

piqpaksriłutiŋsuli, aglaan taapkunakŋa piñasruniñ kamañağniqsrauruq piqpaksriłiıqput atlanik.

14

İlisauttipsaat İpqitchuam İrrutchim Aatchuutiŋigun

¹ Taatnamik pisuqtilaagvigisiun piqpaksriłiqsi atlanik iñuŋnik. Uvvasuli kimmutiqallapiagitchi İpqitchuam İrrutchim aatchuutaiñik, suvaluk uqaqtautlasriłiptiknik Agaayyutmun.

² İñuk uqağumi uqautchikun nalunaqtuakun uqałhiñaqtuq Agaayyutmun. İñuich kaŋiqsiyumiñaitchut uqağikkaŋanik, atakkii İpqitchuam İrrutchim uqaqtittağigaa nalunaqtuanik sunik.

³ Aglaali iñuk uqaqtauruuq Agaayyutmun kaŋiqsiñaaqtuakun uqautchikun sayyillağiruuq iñuich ukpiğutiŋiñik pitchuksaaqługillu arakługillu.

⁴ İñuk uqaqtuuq uqautchikun nalunaqtuakun ikayuğaqtuq iŋmiñułhiñaq, aglaali iñuk uqaqtauruuq Agaayyutmun kaŋiqsiñaaqtuakun uqałikun sayyillağai ukpiqtuanuruat ukpiğutiŋitñi.

⁵ Uqatlatqunayağaluagipsi uqautchikun nalunaqtuakun, aglaan kimmutigitlukkiga uqaqtautquplusri Agaayyutmun. İñuk uqaqtauruuq Agaayyutmun kamanatluktuq taavrumakŋa uqaqtuamiñ uqautchikun nalunaqtuakun, iñuŋmik mumiutriqanğisuaqpan. İñuqaqpan taatnatchimik sayyillaatlagisigai ukpiqtuanuruat ukpiğutaat.

⁶ Aniqatiut, uqautisukkipi qanuq Agaayyutim sagviaqtukkaŋanik uvamnun sulı qanuq

ilitchuǵipkautaanik uvamnun, suli uqautisukkipi Agaayyutim ilumutuuzhanik ilisautilusilu. Uqaaqsiñiguma nalunaqtuakun uqautchikun, qanuq ikayuutaunayaqpik? Uqaqtuksrauruña kanjicsiñaqsilugu.

⁷ Uvva atrikusraun. Iñuich atuqtuuraqmata supluaqtuǵnaqtuanik unniiñ nuqaqtiliñnik atuqtuurrayuillaǵminj nalausrunajaqnagu, iñuich naalaǵniruat ilisaǵiyumiñaitchaat igñaña atuutim. ⁸ Sulipsuuq anuyaktuani, qalǵuqtaun nalupqinaqtuamik nipliqliman anuyyiuqtit tupisralatlaitchut anuyaksaligmun.

⁹ Taatnatuntuuq, uqaǵupsi nalunaqtuakun uqautchikun, qanuǵutiñ iñuich ilisimaniaqpatruñ sumik uqaqtilaaqsi? Silaħhiñamun uqaqmatun piñiaqtusri.

¹⁰ Nalupqinaitchuq iñugiaktuat atlakaaǵiich uqautchich nunamiitilaanaj, aasriiñ iluqatiñ kanjicsiñaqtut.

¹¹ Aglaan kanjicsitlaitchupku iñuum uqausria avakñaqtauniaqtuña taavrumuña uqaqtuamun, suli ilaa uvamnun.

¹² Taatnatuntuuq kimmutiqaqapsi piliqiplusri Ipqitchuam Irrutchim aatchuutaiñik, kimmutiqagitchi nakuutluktuanik aatchuusrianik. Taavrumuuna ukpiqtuanuruat sayyillaakkaurut ukpiǵutmikni.

¹³ Taamna pisigiplugu iñuk uqaǵuuruaq nalunaqtuaǵmigun uqautchikun agaayuruksrauruq uuyuutlasruglugu uqaǵikkani.

¹⁴ Atakkii agaayuguma nalunaqtuakun uqautchikun, irrusrigikkaǵa agaayuruq, aglaan kanjicsiñgitchiga qanuq uqaqtilaaǵa.

¹⁵ Uvvaasriiñ qanuǵniaǵniqpik? Agaayuniaqtuña

uqautchikun nalunaqtuakun irrutchipkun, sulī agaayuniaqmiuṅa kañiqsiñaqtuakun uqautchikun isrumapkun. Atuḡniaqtuṅa uqautchikun nalunaqtuakun irrutchipkun, sulī atuḡniaḡmiuṅa kañiqsiñaqtuakun uqautchikun isrumapkun.

¹⁶ Quyyavich Agaayyutmun nalunaqtuakun uqautchikun, tamatkua iḷisaqsimaitchuat Amen-naḡumiñaitkaat quyyatigikkaqsi, atakkii nalurut sumik uqaqtılaapsitñik.

¹⁷ Ilipsi quyyavigillautaguknaḡaluagiksi Agaayyun, aglaan atlat ikayuusriaqagñiangitchut.

¹⁸ Quyyagiga Agaayyutiga uqatlakama uqautchikun nalunaqtuakun pitluklugu iluqasri uqatlaḷiqsi.

¹⁹ Aglaan ukpiqtuanṅuruani iqataukama uqaḡummatiqatluktuṅa tallimaḷhiñanik uqaḷḡnik kañiqsiñaqtuanik, iḷisauttutiqaḡukluṅa atlanun, uqaaqsiliḡmiñ 10,000-niñ uqaḷḡniñ nalunaqtuakun uqautchikun.

²⁰ Aniqatiumaan, isrummatiqaqasri iḷilḡaatun Ippitchuam Irrutchim aatchuutaigun, aglaan ilitqusriqaḡitchi aniqammiuratun pigiḷḷiqitlaitchuatun; isrummatipsitñi ititchi iñuguaniksimaruatitun.

²¹ Agaayyutim Makpigaaṅani Ataniq itnaḡniqsuq,
 “Tuyugigisigaluagitka avakṅaqtuat iñumnun
 uqautriñaqtuat nalunaqtuatigun
 uqausriḡmiktigun ukunuṅa iñuṅnun,
 aglaansuli iñugikkaḡma naalaḡniyumifñaitchaatṅa.”

Isaiah 28:11, 12

²² Taatnamik nalunaqtuat uqautchich quviqnaqtuanṅurut ukpiqsiruanṅitchuanun

aglaali sivuniksriqun kanjicsiñaqtuakun uqautchikun ikayuiruq ukpiqsriruanjuranik.

23 Uvvaasriiñ ilisaqsimaitchuat unniñ ukpiqtuanjuranjngitchuat isiqpata agaayyuvijmun iluqapsi uqautriñapsi nalunaqtuakun uqautchikun, nipliqpiaqtut isumailauniplusri, amağaa?

24 Aglaan iluqasri uqagupsi Agaayyutmun kanjicsiñaqtuakun uqautchikun aasiiñ iñuk ukpiqsriruanjngitchuaq naagaqaa ilisaqsimaitchuaq isiguni ilitchuginiagaa killiqirautilaani, suli atanniqsukkauniaqtuq tusraakkağmigun.

25 Taavruma iñuum nalunaqtuat isrummatinj satqummigñiaqtut. Pulluni agaayyuviginiagaa Agaayyun, aasrii uqausigilugu Agaayyun ilumun akunnapsitñi innilugu.

Atisriñiq Agaayyuvijmi

26 Aniqatiumaan, qanuq uqagisivisa? Katirağikapsi atautchimun, iñuk atuutiqatlaluni, atlasuli ilisautritlaluni, atlasuli quliaqtuatlaluni Agaayyutim sagvikkanjñik injmiñun, atlasuli uqatlaluni nalunaqtuanik uqautchiñik, atla uyyuugtigilugu taavrumiña uqautauruamik, aglaan iluqatinj tamatkua atuumalich sayyillağutiksraulatinj ukpiqtuanjuranun.

27 Iluqasri uqagñiağupsi nalunaqtuakun uqautchikun, malğukunniñ piñasrut uqaglich, aasriiñ atausriullaalatinj, atausriqsuli uyyuugtigilugu.

28 Aglaan uyyuugtiksraitpan, kiña iñuk uqaguuruaq nalunaqtuakun uqautchikun

tauksruisaagli agaayyiaqapsi uqałhiñagluni isrumamiñi inmiñun Agaayyutmunlu.

²⁹ Malguk naagaqaa piñasrut sivuniksriqirit uqağlich, aasrii atlat isivgiuqtaulutiñ sumik uqaqtilaanatnik.

³⁰ Aasriiñ Agaayyun sagviutrikpan ilumutuuruamik iñunmun aquppiruamun tamaani agaayyuvini, sivulliq uqaqqaqtuaq qasrugli.

³¹ Atakkii iluqasri uqautaułhiñaurusri Agaayyutmun atausriullaalusri ilitchitqulugich avatmiñ pitchuksaağiqulugillu avatmun.

³² Iñuk uqaksriusriaqqtuaq Agaayyutmiñ aňalatağitlaruq inmiñik irrutchiğmigun [aasriiñ utaqqiugatlplugu uqaksrani].

³³ Agaayyutim atuumapkatlaitchaa aupilłaliq katimalipsitni atakkii nanipayaaq Agaayyun itman qinuiñnaqqtuq atiugautmiglu.

Tamatkunatun ukpiqtuanuruatun atlani inipayaani pilgusiatitun taatnatuntuuq piruksraupmiusi.

³⁴ Ağnasri nipaisaaqtuksraupmiut kati-malipsitni. Atakkii uqaquraunğitchut suliqaukkuuyummataitchuksraurut. Taatnatun aglausimaruuq Agaayyutim maligutaksranani.

³⁵ Iłsimasrukkumiñ sumiksamna, apiqsruğlisigiñ uitiñ kiñuniğmikni. Atakkii kannunaqtuq ađnam uqalıksraña katimarağikapsi agaayyuvini.

³⁶ Suva? Agaayyutim uqałha aullağniñğiñniqsuq ilipsitniñ naagaqaa ilipsitniłhiñaq tikiu-maňniñniqsuq!

³⁷ Kiñapayaaq iñuk isrummatigigumi inmiñun sivuniksriqirauniłuni naagaqaa

aatchuusriaqaḡniḡuni Ipqitchuamiñ Irrutchimiñ, tarra kañiqsimaraksraḡigai tamatkua aglaatka ilipsitñun Agaayyutmun tillisiginilugich.

³⁸ Tarra suliqutiginasion taatnasriq iñuk suk-sraqaḡitchuaq aglagikkamnik.

³⁹ Taatnamik, aniqatiumaan, piliqiqutigillapiaqsion uqaqtausruq Agaayyutmun, suli nutqaqtitnagich uqaqtuat nalunaqtuakun uqautchikun.

⁴⁰ Aglaan supayaat pisigik nalauttillugich suli iluatmun aḡalataaḡlugich.

15

Anipkakkauḡha Christ-ḡum

¹ Aniqatiumaan, itqaumatqugiga ilipsitñun quliaqtuaḡa tusraayugaaḡiksuaq ilipsitñun. Taimñauruq tusraayugaaḡiksuaq taimani akuqtuaḡikkaqsi suli tuniqsimavigikkaqsi pakma.

² Anniqsukkauniaqtusri ukpiḡituiñḡupsion taamna tusraayugaaḡiksuaq quliaqtuaḡikkaḡa ilipsitñun. Aglaan ukpiḡingitchupsion ukpiqsriḡiqsi suuḡitchuq.

³ Taatnamik ilisautianikkipsi ilisautigikkaḡanik Atanḡum uvamnun; kañiqsiraksraḡigisi taapkua qulliuruat ilisauttit, Christ-ḡum tuquḡha pisigiplugich killuutivut maligutlugu aglausimaruq Agaayyutim Makpiḡaanani.

⁴ Suli ilisautianikkipsi Christ-ḡum iluvikkauḡhanik aasriiñ anipkakkauḡhanik piñayuatni uvlut, maligutlugu aglausimaruq Agaayyutim makpiḡaanani.

5 Anitqiqaaqhuni Christ tautuktittuq in̄miñik Peter-mun, sulipsuuq qulit malguñnun maliḡuaqtinun.

6 Aquagun taavruma sagviḡñiqsuq in̄ugiatlukhutin 500-miñ aniqatigiñun katimapkaqlugich, in̄ugian̄niqsrañich in̄uuplutin̄suli ilan̄ich tuquaniksimagaluaqhutin.

7 Tugliḡiplugu sagviqsuq James-mun, aasriisuli iluqan̄itñun uqqiraqtaun̄uruanun.

8 Aquagun taavruma sagviqm̄iuqtuuq uvam-nun, kia-unniñ niḡiugin̄itchaluakkañja Ataniḡmun uqqiraqtaugisiñilun̄ja.

9 Taatnaqlun̄ja kamanaiññiqsraun̄ja uqqiraqtipayaaniñ. Nalliummatinḡitchun̄jaunniñ tairaksraulun̄ja uqqiraqtimik, atakkii naglik-saaqtitchimaplun̄ja in̄un̄nik ukpiqtuan̄uruanik Agaayyutmun.

10 Aglaan Agaayyutim piqpagivagitlun̄ja simmiḡñigaa in̄uuh̄iga ih̄uaqqutritm̄igun. Ilaan ih̄uaqqutrillapialha piin̄ilaunḡitchuq uvamnun. Sakuutluktun̄ja iluqan̄itñiñ aglaan uvapkuiñaq piñḡitchun̄ja atakkii Agaayyun savaktuq uvapkun ih̄uaqqutriñiḡm̄igun.

11 Uvvaasriñ uvan̄alu naagaqaa atlat uqqiraqti-tlu quliaqtauḡigikput taamna tusraayugaaḡiksuaq ukpiğikkaqsi.

An̄ipkakkaūthat Tuqun̄aruat

12 Quliaqtauḡuurugut Agaayyutmun an̄ipkağniplugu Christ tuqun̄aruaniñ. Suvaatami il̄asri uq̄aguuvat tamatkua tuquaniktuat an̄ipkağumiñaiññīplugich tuquh̄iḡmikniñ?

13 Anipkagniangiññiqpata tuquaniktuat,
 tarra ilumutuungitmiñiqsuq Christ-ñum
 anipkakkkausrimaħa.

14 Aasriiñ Christ anipkakkkausrimaiññiqpan, qu-
 liaqtuañiqput atuğumiñaitchuq sumun, naagaqaa
 ukpiqqutisri tanigillutin.

15 Aa, iñuich ilitchuğinigaatigut uqağnipluta
 tanigilaamik, atakkii uqağigikput Agaayyutmun
 anipkapiagnañlugu Christ tuqułigmiñiñ, aglaan
 tamanna ilumutuunayaitchuq tuquñaruat
 anipkakkauyumiñaitpata.

16 Tuquñaruat anipkagniangiññiqpata, tarra Christ
 anipkakkkaumaitmiñiqsuq.

17 Christ anipkakkkaungiññiqpan, ukpiqs-
 riñiqsi Christ-mik tanigiññiqsuq aasriiñ
 suksraunğiqsauyumaatqutrisuli pisigilugich
 killuutisri.

18 Suli Christ anipkakkkaungiññiqpan tamatkua
 tuquaniktuat ukpiqsriruanuplutin Christ-mik suk-
 sraunğiqsutuuq.

19 Ukpiqsriñiğupta Christ-mik anniqsuqsi-
 maatqatigut pakmapaħiñaq iñuullaptikni
 nagliñnagnañiqsraqtugut iluqanitiñiñ atlaniñ iñuñniñ.

20 Aglaan pakma Christ anipkakkkaupiaqtuq
 tuqułigmiñ. Ilaa anipkakkkauqqaagnañiqsuq, taat-
 naqhuta ilisimarugut Agaayyun anipkaiñiağniñlugu
 tuquñaruapayaanik ukpiqsriruanik Christ-mik.

21 Iñuk iluqani tuqusrağumaruq atautchim
 iñuum savaağikkañagun. Taatnatuntuuq iñuk
 tuquñaruq iñuutlasriñiaqtuq piqutigilugu atlam
 iñuum savaağikkaña.

22 Atakkii Adam-kun iluqatin tuquruksraurur,
 taatnatun iluqatin Christ-kun iñugutqikkisirur.

23 Aglaan iñupayauraq anipkakkauqisuruq nalaunjaruakun piviksrallaamigun, Christ sivulliuapluni anipkakkauruq, tarrali aggitqikpan tamatkua Christ-ñum pigikkani iñugutqiksitkisigai.

24 Taavruma aquagun isrukitchaaq tikitpan, Christ-ñum qaiññağaa anjaayuqautini Agaayyutmun Aapauruamun akiilianikkumigich iluqaisa anjalatchisiqaqtuat sulii iluqaisa sanñiqutiqaqtuapayaat sanñiqaquatlu.

25 Christ atanguruksrauruq uvluanunaglaan Agaayyun akimmatrianikpan iluqanjitñiñ Christ-ñum uumiksiraiñiñ.

26 Tuquñiq akiilikkauniaqtuq aqulliuluni uumiksri.

27 “Agaayyutim Christ anjalatchipkağaa supayaanik.” Itnağniqsuq Agaayyutim Makpiğaanani. Taatnaqami Agaayyun ilagautingitchuq inmiñik, aglaan iligai supayaan ataanun Christ.

28 Agaayyutim taatnaanikkumiun, ilaaptuq igñiña Agaayyutim ataniqsimapkağniaqmiiq Agaayyutmun inillairuamun supayauramik ataanun Christ. Taimanigu Agaayyun kamağniqsrauniaqtuq supayauramiñ.

29 Suniaqpat tamatkua paptakkauruat pisigiplugich tuqujaruat? Tuqujaruat anipkakkauyumiñaiapiaqpata, suvaata iñuich paptaaqtinniaqpat pisigiplugich tuqujaruat?

30 Ilumun anipkağniañiq piitpan suvaatami anayanniupik ataramik quliaqtuagikapku tusraayugaagiksuaq?

31 Aniqatiut! Kigiñiñigvigirağigiga tuqqun uvluğagipman. Tusraayugaagiksuakun

ukpiqsriruagūgniqsusri, suli taatnaqlūḡa quviasuutigigipsi Christ Jesus-kun atannaptigun.

³² Ephesus-mi anuyakkaluagupkich iñuich atriqaqtuat liilaa iqsiñaqtuatun niḡrutitun, sumik piññakkumiñaitpik taatnaḡḡapkun? Tuquḡaruat anipkaḡniangitpata, tarra

“Niḡisa imiqtuagutalu, atakkii uvlaakun tuquniaqmiugut.” *Isaiah 22:13*

³³ Kinnipkaqasri iñuḡnun uqagaqtuanun uumiḡa anipkakkauḡikun. “Piqasiqsuutigupsi pigiitḡuanik piqatnaanik taatnaḡḡisirusri ilinḡisitun.”

³⁴ Isrummitqinḡaqsigaasri killuliqitqinḡigūsusri. Iḡsri nalurutsuli Agaayyutmik. Taamna uqagigiga kannutḡaḡaluaḡusri.

Qanuq Anipkaḡniaqḡisa?

³⁵ Iñuk apiqsruqḡiaqmiuq, “Qanuḡutin tuquḡaruat anipkaḡniaqḡat? Qanutchimik timiḡaḡniaqḡat agḡigūmiḡ?”

³⁶ Isrummatuiñiaqḡat ilipni! Nautchirriikavich nautchiaksranik nunamun nautlaitḡut nauriaḡuḡlutin tuquqḡaḡaluaḡatin nunami.

³⁷ Aasrii nautchiaksraq nautchirriutikkan qinḡaḡanḡitḡuq nauriatun nauniaqtuatum nautchiaksramiñ. Nautchirriurutin mukkaak-sraḡuḡumaaqtuamik naagaḡaa nauruksrauruamik.

³⁸ Aglaan Agaayyutim nautchiaksraq nauriaḡutitḡuḡaa itḡukkani, suli nautchiaksrallaa naurisuuruq qanutchiuḡmisun.

³⁹ Taatnatuntuuq, iluḡatin uumarupayaat atlakaagūiñik timiḡaḡtut, iñuich atautchiñamik timiḡaḡtut, niḡrutitsuli atlakaagūiñik timiḡaḡmiut, qaluḡsuli atlakaurut, tinḡmiatsuli atlakaupmiut.

40 Sulipsuuq qilanjmiittuat atlakaanik timiqaqmiut nunamiittuaniñ. Piññaqnautaat qilanjmiittuat atlauruq piññaqnautaatniñ nunamiittuat.

41 Siqiñgum qaumanğa atlauruq qaumanğaniñ tatqim, sulii uvlugiat atlakaagiimik qaumaniqaqtut qivliquulakamin qilajmi. Uvlugiallaa atlakaagiimik qaumaniqaqtuq atlamiñ uvlugianiñ.

42 Taatnatun itkisipmiuq anjipkakkaukpata tuqunaruat. Timigikkavut pakmapak ittut nautchiaksratun nautchirriutauruatun nunamun. Tuqusruurut iluvikkauplutinj. Aglaan anjipkakauniağupta tuqułigmiñ timiqagñiaqtugut tuquyumiñaitchuanik.

43 Iñuum timaa iluvikkaukama piññaqnaitchuq sanjiiłuni. Aglaan Agaayyutim anjipkağniağumiuj piññaqnağniaqtuq sanjiqağuni.

44 Pakma timivut nunakñaqtauraut, aglaan anjipkağupta timivut qilakñaqtauniaqtut. Timiqaqapta tuqusruuruamik uvani nunami, ilisimarugut timiqagñisiñipluta tuquyumiñaitchuamik qilajmi Agaayyutmi.

45 Aglausimaruq Agaayyutim Makpiğaanani itna, “Iñuqqaq Adam iñuusriğugñiqsuq,” aglaan aqulliq Adam irrusriğugñiqsuq qaitchiruaq iñuuligmik.

46 Irrutchim timaa sivulliunğitchuq. Nunakñaqtam timaa sivulliuruq, aasriiı aquagun irrutchim timaa.

47 Iñuqqaq nunakñaqtauruq iñiqtauruuq magğañaniñ nunam, tugliaasriiñ iñuk qilakñaqtaupluni.

48 Iñupayaanı nunam ittut iñuqqaatun

iñiqtauruatun maggamiñ. Iñupayaaq pigikkaña Agaayyutim ittuq taavrumatun qilakñaqtauruatun.

⁴⁹ Pakma atriqaqtugut iñuktun nunakñaqtauruatun. Taimanigu atriliutiniaqtugut iñuktun qilakñaqtauruatun.

⁵⁰ Aniqatiumaan! Taamnauruq uqautigikkaga, iñuum nunami timiqaqtuam uiviñiqaqhuni auqaqhunilu piññaktaagiyumiñaitcha añaayuqautaa Agaayyutim. Taatnatuntuuq timi tuqusuuruuq auragaqhuni itchumiñaitchuq piungigangitchuami auragatlailuni.

⁵¹ Naalagnillagitchi, uqautigipsi nalunaqtuamik itna—iluqata tuquniangitchugut, aglaan iluqata simmikkauniaqtugut.

⁵² Simmikkauniaqtugut akkuvaurapiaq, sukatluglugu siqungipaksağniñaniñ irim, aqulligmi qalguqtaqpan. Qalguqtaun niqliqsagluqaaqtuq iluqatin tuqunaruat anipkağniaqtut tuqqutqikkumiñaiğutin, aasriiñ iluqata iñuusrugaaqtuagut aatchuusriaqagñiaqmiugut nutaamik timimik.

⁵³ Iñupayaam timaa simmiqsitaksragigaa atakkii nunakñaqtauruuq timi tuqusuuruuq auragaqhuni, aglaan taimanigu nutauruuq timikput tuquyumiñaitchuq auragatlaitluni. Una atriqaqtuq iñuk mattaqmatun utuqqagtuqanik atnugaanik suli atiaqsipmatun nutaanik.

⁵⁴ Aasriiñ timi auragağuuuq simmausiqpan auragatlailaamik timimik suli timi tuqusruuruuq simmausigluni tuqqutlailaamik, tarani tanigñiaqtuq aglausimaruuq Agaayyutim Makpiğaanani, itna, “Tuquliq akiiliraullapiaqtuq. *Isaiah 25:8*

⁵⁵ Aatai tuquliq, tarakñaaglaan tuqupkağumiñaiğitin iñuich.

Aatai tuquliiq, tarakᵇaaglaan atniagumiñaiḡitin iñuich.” *Hosea 13:14*

⁵⁶ Tuquḡhum atniatlagaatigut killuqsaqapta, sulii killuqsaun sanḡiqutiqaqtuq maliḡutaksratigun aḡalatiqaqhuni.

⁵⁷ Aglaan quyanaqtuq Agaayyun! Atakkii akimapkaḡaatigut atannaptigun Jesus Christ-kun.

⁵⁸ Taatnamik, piḡpagiplusri aniqatiumaan, payanaḡitchi ukpiqsriḡipsitñi, tuniqsimatitchi sulii savautriḡusri Ataniḡmik ataramik pisuḡtilaapsigun, atakkii iḡisimagiksi savautriḡiqsi Ataniḡmik iḡiḡha suḡlaamun.

16

Iḡiraksraq Ukpiqsriuanun

¹ Pakma aḡlaḡniaqtuḡa iḡiraksrakun iñuiñun Agaayyutim Jerusalem-mi. Uḡautigitka ukpiqtuanuruat atlakaagiiñi nunaaqqiñi Galatia-mi qanuḡhutin iḡiraqsuḡhat maniiñnik, aasriiñ pitqugipsi taatnatupiaq:

² Minguiqsiagvipayaani atausriullaalusri tugvaitqugipsi iḡlaviñḡanik manium akiññaktaagikkapsi agḡiḡñiaḡamnunaglaan; tutquḡtuḡiḡaayumausri qanutun pitḡakkapsisun. Taatnaḡupsi iḡiraksraq inuḡnaqsiñḡitchumauq agḡiḡuma.

³ Aasriiñ agḡiḡuma tuyuḡiniaḡitka aatchuutisri piḡasiḡlugich tuyuutinik ukpiqtuanuruun Jerusalem-mi iñuktigun nalupqinaḡikkapsigun.

⁴ Nakuuluni itkaqsikpan aullahiksraḡaptuuq, iḡiḡisa maliḡhiñaupmigaatḡa.

Paul-ḡum Sivunniugutai

5 Utlaññaġipsi Macedonia-kuaqqaagluña; atakkii apqusraaġñaġiga Macedonia.

6 Nayuqtaullakpiaġipsi naagaqaa ukiiluña ilipsitni, aasriin aullaġnialgitchuma aatchuħhiñaugipsitña inuġikkamnik iglauħksramni napmupayaaq.

7 Tautugumangitchipsi akkuvaurahhiñaq apqusraahhiñagusri, aglaan nayuqtuatluuraal-lagukkaluaġipsi, Atanġum pitqukpaña.

8 Aglaan Ephesus-miinniaqtuña Pentecost-liqiniaħhatnunaglaan,

9 atakkii kamanaqtuam savaaqagviksrallautam anmautigaaña, naagasuli iñugiaktut akilliliqsuqtitka.

10 Timothy aggigñiġpan, qaunagiyumagiksi tutqiksauħksrañagun ilipsitniittuallaħhani, atakkii savautriruq Ataniġmik, uvaptuntuuq.

11 Nallipsiunniñ naġġuginġilliuñ. Aullaqsaq-pan ilipsitniñ ikayugumagiksi iglauħhani quviasu-guni, ilaali utiġasrauġumuuq uvañnun. Niġiugigiga tikiħksraña piqatiqaglugu aniqatiunik.

12 Uvvasuli aniqatiptigun Apollos-kun: suamasriplugu kiikaaqsrupiagaluġniġiga utlaquplusri piqasriġlugu atlanik aniqatiunik, aglaan piyummatigingitchaa aullaħksrani pakma. Utlaññaġaasri piviksraniġkumi.

Uqautipsaaġutit

13 Qaunagititchi pigiitchuamiñ, makittaagigusri ukpiqsriħipsitni, qapiñaillusri supayaani. Sañnisitchi tuniqsimalusri Ataniġmun.

14 Supayaaq savaagilugu piqutigilugu piqpak-sriħiqsi.

¹⁵ Aniqatiumaan, ilisimasruknağisi tupiqatıñi Stephanas-ñum. Ilinich ukpiqsriqqaqtuanurut nunami taggisilinmi Achaia-mik, aasrii iluqnauqsimapiagataqhutin ikayuıñigmiknun ukpiqsriruanik atlanik.

¹⁶ Pitchuksaagıpsi tupigitquplugich iñuich taatniittuat suli kisupayaaq ikayuqtauruaq ukpiqsriruanun.

¹⁷ Quviasruutigigitka aggilhat Stephanas-ñum Fortunatus-ñumlu Achaicus-ñumlu, atakkii ilinisa ikayuğaatña uvaniingitñapsi.

¹⁸ Nutaqtiqlıgu irrusriğa ilinisa quviatchaktitkaatña ilipsisuntuuq. Isrummatigillautaqsigik iñuich taatniittuat.

¹⁹ Ukpiqtuanuruaq iñuuniaqtuat Asia-mi tuyuğasri nayaanñanik. Aquila-mlu Priscilla-mlu piqatigiplugich ukpiqtuat katimaruaq tupigmikni pağliuğasripsuuq atanikun.

²⁰ Iluqatin aniqatigiich tuyuğasri nayaanñanik. Pağlatisritchi avatmun kunigutmik ipqitchuakun piqpakkutiñkun.

²¹ Pağlatit Paul-miñ. Uvaña aglallakkitka ukua argamnik.

²² Kiñaliqaa piqpaksriñgitchuaq atanguruamik, Atangum atannigisigaa aggitqikkumi. Aa, Aggigiñ, Ataniiq.

²³ Uvvatuq ihuaqutrisaan Atanguruam Jesus-ñum nayuglisi.

²⁴ Uqautisukkipsi piqpaksrisilaamnik iluqap-sitñik Christ Jesus-kun. Taatnatuq.

Ippitchuat Makpig^{aat} - Agaayyutim Uqalhi
Inupiatun

The New Testament in Northwest Alaska Eskimo

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inupiatun, Northwest Alaska (Northwest Alaska Eskimo)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6